

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hatdombos betű sor egyszer 20 fill.
számadás következésnél 16 fillés.
Egyhétos betű sor 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. ■
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

STAUER JÓZSEF

Szerda, november 15.

Mai számunk főbb közleményei:

- Elnöki megrovás az üres parlamentnek.
- A hetvenéves Kossuth Ferenc.
- Katona okmányok az aradi vértanúk kivégzéséről
- Elfogták a pozsonyi rablógyilkost.
- Összevagdalt huszárcapitány
- A külföldi milliomos asszony.
- Gyilkos merénylet Fischer Elliz ellen,
- Öngyilkos aradi ápolónő.
- Holnap tartóztatják le Zsilinszky Endrét?

A vértanu-dossier.

Arad, november 14.

Mintha a kutatás, amely az Aradon kivégzett magyar honvédtábornokok csontjait a napvilágra akarja hozni, a pörújítása lenne a hatvankét esztendő előtti, egész Európát megbotránkoztató és megborzosgató ügynek. A pörújítást a világesemények törvénytörése, a történelem régen elvégzte. Az elitélteket nemzet-megváltókként, szabadsághősökként rehabilitálta; a bírójukat, Haynaut pedig a tudatlan, kalandor-lelkű zsoldosok sorába taszította.

Most csak a kegyelet aktusa készül: a halottaknak meg akarják adni a nekik járó tisztességet. Dicséretére legyen mondva a hadügyminiszternek, hogy ebben a dologban nem talált kényes sarkot s a maga részéről előkézen járult hozzá, hogy fölkeresésük az okiratokat, amelyekből a vértanúk kivégzésének, holttestük elföldeltetésének helye megállapítható.

Keresték, buvárolták a negyvenkilences iratokat: azok az iratcsomók, amelyek erre világosságot vehettek volna, nincsenek sehol. Nincs nyomuk az aradi várban, ami még érthető, hiszen ilyen nagy ügy aktáit nem hagyják a garnizon levéltárban; de nem voltak fölfedezhetők a hadtestparancsnokság archivumában és a hadügyminisztériumban se. A hadügyminiszter, tábornoki sorban levő katona-ember mondja; tehát föl kell tennünk, hogy csakugyan így van, és hogy a nyilatkozata nem egyszerű kibuvó.

E szerint: az aradi vértanúk dossier-je — nincs. Eltűnt. És most nincs nyoma a nevezetes pörnek, ha ugyan pörnek volt az nevezhető. Nincs meg a vádirat, amelyből ki lenne olvasható, hogy miért fogták pörbe a tábornokokat. Nincs meg az ő védekezésük, az ő vallomásuk, tiltakozásuk a jogtalanság ellen, amely velük, a kapituláció után történt. A kutatók közül senki se győződhetik meg, hogy vajon szabályszerű haditörvénytörési eljárás siettetette a tizenhárom tábornok ügyét a halálos ítéletig, vagy pedig egyszerűen a rémuralomra kivezényelt osztrák főparancsnok egyetlen szava, amely jogot, formákat, sőt ítéletet se követelt. Nem láthatók az ítéletek, hogy azokból indokait lehetne olvasni a „durch Strang“, vagy a „durch Pulver und Blei“ ítéleteknek, s végül nincsenek meg a jegyző-

könyvei a kivégzésnek, amelyek a vértanúk hamvai után kutatókat helyes utra igazíthatnák.

Varjassy Árpád nyilatkozata szerint, úgy látszik, eltűntek. S ha csakugyan így van: bizonyára komoly ok lehetett arra, hogy ezeket az aktákat az utókor objektív bírálata elől elvonhassa. A magyar hadsereg elfogott tábornokainak kivégeztetése a hadijog ellen való volt, s így tekintette annak első híre után a külföld. Lehet, hogy már akkor, vagy később, semmisítették meg az iratokat, amelyek ennek az igazságtalanságnak, ennek a jogtalan tettnek keretét próbálták adni. Arulók bűnhődését, a fejükre szóló ítéletet ki szokták függeszteni, hosszú ideig megőrizni, mindenki számára hozzáférhetővé tenni, hogy annak elrettentő, példát szolgáló hatása minél nagyobb legyen. Az aradi vértanúk dicsősége és hősiessége oly nagy erővel, annyi nimbuszal éledt föl, hogy azzal szemben a megbélyegző ítéletet nemcsak hogy üveg alá nem tették, hanem, ugyáltszik, egészen elrejtették, vagy megsemmisítették.

A dossier eltűnése akkor se másíthatna az eseményeken, ha az ítélet a büntetésnek nem azt a fajtáját választotta volna, amelyet utólag jóvátenni nem lehet. S elvi, erkölcsi elégtételre, amint mondtuk, a vértanúk ügyének nincs szüksége. Azonban a föl nem lelhető, vagy megsemmi-

Egy kis leány halálára.

*

Hol van a kis Vera?
Dalos szavu gyermek,
Csópp szája lezárult
Mosolya megdermedt.
Csengő hangja nem száll
A szobákon által,
Nem futkos vidáman
Tipegő kis lábbal.

Pisiny virágtestet
Könnyel telehintve
Anyja takargatta
Szalagos kis ingbe;
Harmatos köntösbe,
Ünneplő ruhába,
Legvégül mélységes
Sötét bánatába...

Ott fekszik most némán
A nagy utra készen;
Százszor is megnézik
S nem hiszik el mégsem:
Mintha csak mosolygó
Álomban feküdne,
Mintha most is élne
A szőlők csópp árva...

Kedvenc két babáját
Karjában ringatja;
Édes fájdalommal
Tette mellé anyja:
Élő szerettei,
Nem mehetnek véle,
Legalább a kedvenc
Játéka kísérje.

Rudnyánszky Endre.

A kertész kutyája.

Irta: Hegedüs Gyula.

I.

— Nem tudok tovább itt maradni — mondta az öreg asszony és sirt. A könyek bőségesen ömlöttek a szeméből és megakadtak az arcán, amely telistele volt ráncokkal.

Az öreg ember elborult arccal állott mellette, a kezével nekitámaszkodva egy szék támlájának és remegő hangon válaszolta:

— Azért nem kell annyira elszomorodni... De a hangja, amelyben ott reszketett a torokánál még el elakadó sírás, mást mondott, mint az ajka. Kis hijja volt, hogy oda nem ült a felesége mellé sirni; így szerette volna, de mégis azégyelte magát, hogy keiten sirjanak együtt. Még ott állt néhány pillanatig, még valamit akart is mondani, de aztán meggondolta magát és lassan léptekkel átment a másik szobába. Leült az asztal mellé, a tenyerébe hajtotta a

fejét s egyszerre azon vette magát észre, hogy a tenyere tele van könnyel.

— Bolondság — mondta és elfoverta zseb-kendőjét, aztán fölkel a székről és átült a díványra.

A felesége nem tudott egyedül maradni.

— Lajos, én azt hiszem, hogy beteg vagyok — ezzel ment át hozzá — már nagyon fáj a fejem.

— A sok sirástól van.

— Nem a sirástól.

— Hát mitől? Délelőtt még nem volt semmi bajod.

— Az délelőtt volt. De azóta, hogy ez megtörtént, halálos betegnek érzem magam.

Az öreg nem szólt egy szót se. Ugy meredt maga elé, olyan komor és kétségbeesett arccal, mint aki tudja, hogy mit kellene cselekedni, de mégse meri magát elhatározni arra. Egyszerre fölkel és gyorsan, ijedt hangon mondta:

— Hát nincs más hátra, mint hogy elmenjünk. Hát jó, el fogunk menni...

Ugy ejtette ki a szavakat, mintha önmagát akarta volna meggyőzni, vagy legalább is megvigasztalni ezekkel a kijelentésekkel. Míg szomorúság látszott az arcán és a szeme, amelyet elhomályosított a könny, odatapadt a feleségére. Az asszony fölvetette a tekintetét.

— Tudom, hogy nagyon nehezedre esik Lajos. Nagyon szereted ezt a vidéket és ezt a kis házat. De érzem, hogy most az életerőmről van szó...

sült akták mégis jelentenek valamit: nemcsak a sokat emlegetett „fátyolt”, hanem azt is, hogy ebben a kényesnek mondott kérdésben a hadsereg már nincs oly merev ellentétben a nemzettel, amint azt hitték és terjesztették.

Ha az akták nincsenek meg, — nem baj. A hamvakat kutatókat talán e nélkül is nyomra vezeti a szívnek valamely érzése, amely a forráskutatók csodavesszőjének módjára megmozdul, ha a hamvakat borító földet tapos. Az eltűnt írások helyébe pedig kerüljön újabb: az, amely elégtételt, igazságot szolgáltat a nemzet hőseinek, amely a nemzetnek egyetlen szervét se zárja ki a szabadsághősök kultuszából. II. Rákóczi Ferencről és társairól született ily akta: csinálják meg Damjanich János és társairól is.

Elnöki megrovás az üres parlamentnek.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 14.

A képviselőházban mindössze három nap óta tart a béke s három napja tárgyalják a költségvetést, de az ülések iránt máris akkora részvétlenség mutatkozik, hogy az ülést a képviselők csekély száma miatt rendszeren csak tízelegy óra felé lehet megnyitni. Ma is háromnegyed tizenegykor még alig volt összevissza harminc-negyven ember a Házban. A jobboldalon huszonötön ültek, az ellenzéki padokon alig tizen.

Náray Lajos elnököt ez a sivár kép arra indította, hogy az ülés megnyitása után a következő kijelentést tette:

Bátárokodom a t. Házhöz egy általánost kerestem intézni. Tudvalevő, hogy nem is olyan régen a Ház azt a határozatot hozta, hogy komoly munkával kívánja az ország ügyét előmozdítani, szolgálni. Ehhez képest minden pártnak egyaránt kötelessége, hogy az üléseket legelőször abban a számban látogassák, hogy az ülések pontosan a napirend tárgyalására kitűzött időben megnyithatók legyenek. (Élénk helyeslés jobbfelől)

Az öreg felelni akart, talán mentegőzni vagy magyarázni, hogy nem esik nehezére, amikor kopogtak az ajtón. A doktor volt, az örökké vidám és kedves doktor, aki alacsony is volt, kövér is volt, mégis akkora temperamentum volt benne, mint egy pajkos kisgyereken. Köszönt, de már azt is mosolyogva s meg se várta a feleletet, már halkán nevetett:

— No, még mindig akkora a szomorúság?

Még nevetett és már kimondta a szavakat, amikor meglátta a két ijedt, sápadt, szomorú arcot. Hirtelen elkomolyodott s a hangja egyszerre halk és gyöngéd lett.

— Hát mi baj van megint?

Az öreg asszony odapillantott az orvos nyílt, széles arcába, amelyben közletről meglehetősen számláltni a barázdákat. A szemében ott csillogott az a meleg őszinteség, amely a szelid és vidám emberek sejtossága s így figyelt az öreg asszonyra, aki csöndesen, meggondoltan mondta:

— Mi el fogunk költözni innét.

A doktornak megnyúlt az arca.

— De miért?

Csönd volt egy darabig. Az asszony már nem nézett a doktorra, aki fűrkészve tekintett hol rá, hol az urára.

— Csak nem a kutya miatt? — kérdezte később.

— De igen, a kutya miatt — felelte az asszony.

A doktor arcán egy pillanat alatt össze-

Lovász Márton: Önöknek szól ez első sorban.

Elnök: Én azt hiszem, hogy ha a t. Ház fegyverszünet áldásait a későbbi időben élvezni akarja, első kötelessége a Háznak megmutatni, hogy komoly munkára megvan benne a fogékonyság. (Általános élénk helyeslés.) A legszigorúbb teljes pártatlansággal megjegyzem, hogy most már háromnegyed órával elmúlt a napirend tárgyalására kitűzött idő, de a nagy részvétlenség folytán nem voltam abban a helyzetben, hogy az ülést megnyithassam. (Ugy van!) Konstatálom, hogy ez a költségvetés tárgyalásának harmadik napján történik. További kommentárt nem kívánok hozzá fűzni. (Általános élénk helyeslés.)

Napirend szerint következik az 1912. évi költségvetés általános tárgyalásának folytatása.

Lovász Márton: Mi, az ellenzék tartjuk fenn a határozatképességet? Önöknek sokkal inkább kötelességük.

Podmaniczky Endre báró: Az ellenzéknek ép annyira kötelessége.

Lovász Márton: Itt vagyunk abban az arányban, mint önök.

Elnök: Csöndet kérek. Méltóztassanak abba belenyugodni, hogy kötelesség tekintetében nincs ellenzék és nincs többség, hanem csak képviselők vannak. (Élénk helyeslés)

A költségvetés tárgyalásánál Polónyi Géza szólalt föl, aki azzal kezdte a beszédét, hogy amikor a Ház ilyen nagy részvétlenséget tanúsít a tanácskozás iránt, valószínűleg egészen hiábavaló munkát végez a folszólásával. (Dürültség a jobboldalon.) Az egész politikai helyzetet egészségtelennek tartja: pár nappal ezelőtt még harcra, sőt revolveres és boxeres áramlat uralkodott a Házban, ma pedig már béke-turbékolás hallatszik minden sarokból.

Székely Ferenc igazságügyminiszter: Nem lehet mindig mérges az ember! (Nagy dürültség.)

Polónyi Géza azután hosszú beszédben foglalkozott a költségvetéssel: igazságügyi reformokat kívánt és a katolikus autonómia megvalósítását és a hadseregben nemzeti reformokat követelt.

Az ülés két órákor ért véget.

Miskolc új képviselője Miskolcra jelentik: Ma ment végbe a képviselőválasztás a miskolci déli kerület számára. Vidacs János elnök reggel 8 órákor nyitotta meg a választást és jelentette, hogy Szentpáli István dr. az egyedüli jelölt munkapárti programmal. Miután fél 9-ig újabb jelölés nem történt, az elnök kihirdette, hogy Szentpáli István drt egyhangulag megválasztották a kerület képviselőjének.

huzódtak a barázdák. Mindig így szokott lenni, amikor nevetett. Kizöködött magával; az egyik kezével végigsimította az arcát, a másikat pedig mereven összeszorította s e kinlódó erőlködés után kételkedve kérdezte:

— Hogy lehet ezen annyira elkeseredni?

Az asszony szomorúan pillantott a férjére, aki csöndesen ült mellette s eddig egy szót sem szólt. Összerezte sodorodott a doktor felé:

— A feleségem már egész beteg emiatt. De nem is esoda; gondolja csak meg, hogy öt esztendő óta nem volt más örömmünk, mint az a kutya. Mindig valunk volt, vele játszottunk s olyan hűséges volt, hogy ki se mondhatom.

— Öregek bolondsága — gondolta magában a doktor — de van benne valami.

— Nem tudok a kutya nélkül itt maradni, — mondta az öreg asszony. — Nehezemre esik innét elmenni, hiszen tizenöt esztendeje már, hogy minden nyáron itt vagyunk, de úgy érzem, hogy meghalok itt.

A doktor vigasztalni próbálta, mondott néhány szelid, kedves és közönséges szót, de nem bírta sokáig.

— Még eljövök — mondta és elbucszott.

El kellett menni, mert nem tudta már tovább kitartani. A torkát csiklandozta a nevetés, valahányszor megszólalt s attól félt, hogy egyszerre akaratlanul is elkacagja magát. Amikor kiért a kertbe s végig ment a keskeny, fehér uton, amely a villához vezetett, hango-

A hetven éves Kossuth Ferenc.

— Elmaradt ünnepi lakoma. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, november 14.

A politikai klubokban a béke beköszönte óta nincs érdeklődés és nincs élénkség. Nagy politikai események helyett inkább apró politikai pikantériák állnak az érdeklődés középpontjában. Kossuth Ferencnek, a függetlenségi párt nagytekintélyű vezérének hetvenedik születése napja, amelyet holnap ünnepelnek, minden pikáns érdekesség nélkül is elégséges lett volna ahhoz, hogy a politikai világ holnapi nevezetessége legyen. A hetvenedik Kossuth-születésnapnak azonban még külön érdekessége is van abban, hogy elmarad az a banket, amelyet Kossuth Ferenc előzetes beleegyezésével rendeztek volna.

Kossuth holnapi születésnapjának megünneplésére sokfelé készülődtek, de Kossuth Ferenc már jó előre kijelentette, hogy kitér minden zajosabb ünnepeltetés elől. Párthívei tiszteletben tartották ugyan ezt a kívánságát, de arról már nem mondhattak le, hogy szűkebb körben el ne mondják neki jókívánságaikat. Ezt a célt szolgálta volna a holnapra tervezett banket, amelyen a Kossuth párton kívül Justhék és a pártönkivüli függetlenségiiek is részt vettek volna.

Hogy a születésnapi banketet még impozánsabbá tegyék, a Kossuth párt néhány tagja arra gondolt, hogy a kormányt is meghívják a banketre. A meghívást Baross János vitte meg Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknek. Khuen miniszter társaival tanácskozott és azután kijelentette, hogy a kormány a megtisztelő meghívást elfogadja. A Kossuth pártnak egy része azonban rossz szemmel nézte ezt a meghívást és azt hangoztatta, hogy a Kossuth-pártnak inkább Justhékkel kell szorosabb és barátságosabb összeköttetést keresnie ezen a banketen, már pedig a Justh-párt harcra kész része nem jön el, ha a kabinet tagjai is ott lesznek, mert Justhék ellenzéki jellegű banketet óhajtanak. A huzavonának Kossuth Ferenc azzal vetett véget, hogy lefújta az egész banketet.

A különös esetről Baross János, aki a

san nevetélt és azokra gondolt, akiknek elfozja mondani ezt a történetet. Nem volt rossz ember és sajnálta az öregeket, de ezt megboeshatatlan bolondságnak tartotta, amelyen nevetnie kellett. S alig ért ki a kapun, meglátta a jegyzőt, aki lassan lépegetve haladt a háza felé.

— János! — kiáltott utána s már előre mesolygott a jegyző csudálkozó arcán.

II.

A kertész, aki a szomszédban lakott egy nyomorult viskóban, nagyon szegény ember volt. Ha az emberek nem könyörültek volna meg rajta, télen éhenhalt volna a feleségével meg a négy gyerekével együtt. Nyáron a villák kertjeit gondozta s ebből úgy ahogy, meg tudott élni; nem jól, mert az urak folytonosan azt hangoztatták, hogy pihenni jöttek s egész nap kapálnak meg gereblyéznek a kertben. A kertész természetesen gyűlölte ezeket az urakat, ami nem volt nagy esoda, mert azokat az embereket is gyűlölte, akik jót tettek vele. Különbnek tartotta magát náluk s ez volt eddig minden bajának az oka, mert az emberek, ha segítették is, mindig azt gondolták:

— Nem érdemli meg a segítséget, de hát családjá van s a gyerekei nem tehetnek arról, hogy az apjuk nem jó ember.

Pedig nem volt rossz ember, csak valamivel több esze volt, mint a többieknek. S ezért, amikor meghallotta, hogy az öregek elmennek, mert megdöglött a pudli kutyájuk, hangosan és kárörvendően nevetett:

kormányának szóló meghívót vitte, így nyilatkozott egy hírlapírónak:

— Ha már indiszkréciót követtek el, semmi okom rá, hogy én hallgassak. A pártban csakugyan fölmerült a terv, hogy holnap Kossuth Ferenc tiszteletére fényes ünnepélyt rendezünk. Elhatároztuk, hogy meghívjuk erre az ünnepre az összes pártok vezérferfiit és a kormány tagjait is. Az egész dolog igenis Kossuth Ferenc tudtával történt. Én a kormány tagjainál puhatólództam, vajon milyen álláspontot foglalnak el egy esetleg hozzájuk juttatandó meghívással szemben. Khuen erre hevenyészett miniszteri értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy megfizetésnek tekintik a kormány tagjait, ha résztvehetnek Kossuth Ferenc ünneplésén. A dolog már készen is volt, de mikor híre terjedt, a pártnak néhány embere, aki a banketen a Justh párttal való meleg barátkozást akarta megteremteni, felhuzta az orrát. Azzal jöttek, hogy ha a kormány tagjai is résztvesznek az ünneplésben, akkor a Justh párt távol tartja magát. Mikor ezt a mesterségesen szított civódást Kossuth megtudta, kijelentette, hogy:

— Hát akkor én se megyek el!

Kossuth nagyon megleghangu levelet írt a miniszterelnöknek, akivel közölte, hogy a banketet nem tartják meg. Így kutba esett az egész szép terv, amit annál jobban kell sajnálni, mert még nem volt rá precedens, hogy az összes pártok és a kormány tagjai is solennis módon ünnepeljenek egy ellenzéki vezért. Pedig ez a Kossuth-név nimbuszának se ártott volna, se idehaza, se a külföldön.

SPORT.

+ Sportoló honvédek. Megemlékeztünk már arról az örvendős jelenségről, hogy a testedző sport művelését kezdik katonáknál is a rendszeres kiképzés egyik tényezőjének tekinteni. Különösen áll ez a lugosi 8-ik honvédegyalozredre, melynek tisztikara különös előszeretettel karolja föl a tornát, atletikát, football, és fűlelabdát s egyéb sportágakat. Különösen azóta nvert nagyobb lendületet a sport fejlesztésének ügye, mióta péterfalvi Molnár Dező ezredes a parancsnoka a lugosi 8-ik honvédegyalozrednek. A minden ízében modern gondolkozású katona, rég belátta azt, hogyha valahol, hát éppen a katonáknál van

— Még csuda, hogy meg nem ölik magukat a kutya után ezek a bolondok. Ronda egy kutya volt, az már igaz. Az enyém se valami szép, de százszor különb annál.

Elgondolkozott, aztán hangosan elnevette magát.

— Átmegegyek hozzájuk — mondta a feleségének és még a indig revatett. — De fürdesd meg a kutyát, hogy tiszta legyen.

Nem is szólt többet, hanem átment. A villa kertjét ő gondozta s az öreg asszony, aki kint üldögélt egy padon, szomorúan szólította:

— Nem kell már dolgozni, mert elmegegyünk.

A kertész, mintha semmit sem tudott volna, csudálkozva kérdezte:

— El? Hiszen csak most kezdődik a nyár.

— Mégis elmegegyünk és nem jövünk többet vissza.

A kertész szomorú arcot vágott.

— Igen, hallottam, hogy a kutya belelépett egy rozsdás szögbe és elpusztult szegény. Pedig de szép kutya volt. Minden nap átjött hozzánk.

Az öreg asszony fölélénkült egy kicsit.

— Magukhoz átjárt?

— Hogyne, kétszer-háromszor is napjában. Nem is csuda, mert nekem is van egy kutyám és... izé... nagyon szerette az én kutyámat.

Az öreg asszony izgatottan kelt föl a padról:

— Hogy mondta?

a legnagyobb szükség és a legjobb alkalom a testedzés rendszeres üzemére. Programjába ott találjuk mind: ott a testedző sportok művelését. Beigazolta ezt a nyáron, midőn Károlyfalván rendeztetett nagyszabású sportünnepélyt. Most, mint értesülünk róla, ismét kilép a nyilvánosságra a 8. honvédegyalozred. Folyó hó 19-én, vasárnap délután az Aradi Athletikai Klub sporttelepén a 8. honvédegyalozred aradi zászlóalja, az A.K. közreműködésével mezei futó és staféta versenyt rendez, utána pedig football mérkőzés lesz a honvéd legénység és az Aradi Munkás Testedző Egylet csapata között. A verseny sikere érdekében az A.K., aki a rendezés munkálatait készséggel vállalta, továbbá Hauser Henrik őrnagy, az aradi zászlóalj főparancsnoka és Géts főhadnagy sportoktató tiszt buzgólkodnak. A honvédek első szereplését úgy a sportegyletek, mint a közönség körében nagy érdeklődés előzi meg.

Katonai okmányok az aradi vértanúk kivégzéséről.

— Varjassy Árpád nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 14.

Az aradi vértanúk nyugvóhelyének titka ismét aktuálissá lett azzal a hadügyminiszteri engedéllyel, amelyet a vár belső területén agyonlőtt négy honvédtábornok sírjának megkeresésére adott az új hadügyminiszter. Abba az aradi tizenhárom bizottság egyelőre kénytelen belenyugodni, hogy a vesztőhely földjében porladó hét tábornok sírját nem sikerül föltálni. Ezzel a rezignációval szemben azonban újabb utakat-módokat próbálnak fölfedezni, amelylyel a negyvennyolcas hősök sírjára lehetne bukkanni.

Megittuk temesvári jelentés nyomán, hogy állítólag Temesváron őriznék azokat a katonai okiratokat, amelyek az 1849-es idők aradi eseményeivel foglalkoznak. Arról is beszámolt ez a híradásunk, hogy az okiratok remélhetőleg tájékozást adnának a kivégzett tábornokok nyugvóhelyéről, amelyet ezideig hiába kutattak fáradságos ásatásokkal a vesztőhely különböző pontjain.

Az aradi tizenhárom bizottságnak kétségtelenül nagy könnyebbségére volnának kutató munkájában ezek az okmányok, várnaplók, amelyeket ezideig nem látott senki. Ugy lát-

— Ugy felelte a kertész egykedvűen — hogy nemsokára legalább hat kiskutyám lesz. A gyerekek.

— Lajos! Lajos! — kiáltott az öreg asszony s a villa felé nézett.

— Jövök már — hallatszott az öreg hangja, de az asszony nem tudta bevárni és eleje sietett.

— Nem megyünk el innen, Lajos — nevetett — gyermekei lesznek a drága állatnak...

S odafordult a kertész felé:

— Hozza át mindjárt a kutyát.

A kertész elment s az asszony kifáradtan ült le a padra. Kőnyek csillogtak a szemében s komolyan mondta:

— Ugy érzem, hogy ez az ember mentette meg az életemet. Ide fogjuk venni a házba.

— Ahogy akarod — felelte az öreg. — Hála istennek, csakhogy itt maradunk.

De hiába akarta titkolni, ő is izgatott volt és türelmetlenül kérdezte:

— Rögtön hozza azt a kutyát?

A kertész a kezében tartva hozta a kutyát s a felesége vidáman sietett mellette.

— Micsoda öröm — mondta. — Milyen áldott, jó emberek...

A kertész felelni akart neki, de hirtelen meggondolta magát és nem szólt egy szót sem. Büszkén morolygott és nem köszönt az öreg János bácsinak, aki tavaly három ruhát adott a gyerekeinek, de prédikált is hozzá.

szik azonban, hogy Temesvárott sem fognak ilyen iratokat találni. Az Aradi Közlöny munkatársának legalább Varjassy Árpád kir. tanácsos tanfelügyelő, az ásatások eddigi vezetője ezeket mondta a temesvári okiratokról:

— Semmivel sem tudok többet, mint amit az ujságok megírtak. Magam is csak hírlapi közlésből értesültem az okmányok létezéséről. Az igazat megvallva nem nagyon bizom abban, hogy csakugyan vannak ilyen katonai irások Temesváron. Az egyik hírlapi közleményben például azt olvastam, hogy ezek az 1849-ből, 1850-ből származó katonai okiratok nem a temesvári hadtestparancsnokság katonai levéltárában találhatóak, hanem egészen külön és más — nem is katonai épületben. Ez meglehetősen valószínűtlenül hangzik. Alig hihető, hogy ilyen fontos okmányokat máshol őriznének.

— Mi különben megtettünk mindent, hogy ezeknek az okmányoknak nyomára akadjunk és azokba betekinthessünk. A polgármester még hónapokkal ezelőtt megkereste az aradi katonai állomásparancsnokságot azzal a kéréssel, hogy a tizenhárom honvédtábornok kivégzésével összefüggésben álló katonai okmányok hollétéről adjon felvilágosítást. Az állomásparancsnokság továbbította ezt a kérelmet Temesvárra a hadtestparancsnoksághoz. Temesváron sem tudtak semmit az iratokról, hanem a hadügyminisztériumhoz fordultak: talán a bécsi katonai levéltárban nyomára akadnak az aradiak által kért iratoknak.

— A hadügyminisztérium átkutatta a bécsi császári katonai levéltárt, de nem akadt a keresett iratok nyomára. Erről értesítették a temesvári hadtestparancsnokságot, amelyet arra is fölbívtak, hogy a temesvári katonai levéltárban keressenek-kutassanak, mert Bécsbe nem érkeztek az aradi vár 49-es okiratai. A hadtestparancsnokság eleget tett a hadügyminiszter rendeletének, de nem találtak egyetlen negyvenkilencből való aradi iratot sem. Temesvárról azonban Hegedüs Ede alezredes, aradi állomásparancsnoknak adott utasítást, hogy megegyezzen nézesse át az aradi vár irattárát: hátha ott rejlenek valahol, ha se Temesváron, se Bécsben nem találhatók. Természetes, hogy katonás pontossággal utánanézték az aradi várban az ismételt hiába keresett okiratoknak. Hegedüs alezredes azután megállapította, hogy az 1849-es iratok a levéltárból hiányzanak, sőt még az iktatókönyv sincsen meg arról az esztendőről. Kétségtelen tehát, hogy a szomorú esztendő aradi katonai levelezését teljes egészében elvitték Aradról. Hogy hová, azt már nem sikerült megállapítani, pedig a katonai hatóságok igazán előzékenyen és buzgón iparkodtak világosságot deríteni az ügyben.

— Erről az itt elmondott eredménytelen kutatásról néhány hét előtt értesítette hivatalosan a hadügyminisztérium Varjassy Lajos polgármesterét. Ilyen körülmények között kevés valószínűsége van a temesvári hírek. Természetesen nem fogjuk egészen figyelmen kívül hagyni és érdeklődni is fogok utána, honnan ered ez a hír és mennyi a valószínűség benne.

— Minden vérmes remény eloszlataására azonban meg kell jegyeznem — mondotta végül az ásatások vezetője, — hogy még a katonai okiratok előkerülése sem jelenti azt, hogy azokban a vesztőhelyről és a tábornokok eltemetési helyéről olyan kiszámított, lemerített adatokat találunk, amelyek teljes bizonyossággal rámutatnának arra a helyre, ahol a hét honvédtábornok sírját keresnünk kell.

Összevagdalt

huszárcapitány.

— Iró és százados véres botránya —
(Saját tudósítónk telefonjelentése)

Budapest, november 14.

Szombat éjszaka a dalszínház-utcai Erdélyi borezóban kitűnő társaság mulatott. Parányi István királyi tanácsos, adófelügyelő, Pordán Dezső földbirtokos, Kauser tartalékos huszártiszt és Sztojanovits Viktor huszárcapitány, aki a 13. számú ezredben Galiciában szolgált és most szabadságát tölti a fővárosban. Már erősen hajnalodott, amikor belépett a vendéglőbe Krudy Gyula író, akit a jókedvű urak kitörő örömmel fogadtak. Parányi István, aki a nevének épen ellenkezője, óriás termetű, szélesvállu atléta, az író elé sietett és felkérte, foglaljon helyet az asztalánál. Krudy le is ült, csupán a kapitány nem ismerte, ennek bemutatották és így ültek esendően diskurálva déli tizenegy óráig. Akkor Parányi Pista bácsi indítványozta:

— Gyerünk el, így, ahogy itt vagyunk a király utcai Bécsi sörházba, ott délben frissen csapolnak.

Ehhez mindnyájan hozzájárultak. Kocsikba ültek és elhajtattak a Bécsi sörházba. Itt Sztojanovits kapitány megjegyzéseket tett a társaságra, főleg Krudy Gyulát bántotta, aki szótlanul, esendősen ült a helyén és teljességgel nem törődött a huszártiszttal. Dél táján egy házaló jött a helyiségbe. Álmoskönyvet, pikáns képeket árult. A huszárcapitány átnézte a nyomtatványokat.

— Krudytól nem árul? Mi? Nincs? Akkor nem veszek.

Aztán megvető mozdulattal hozzátette:

— Persze, csak piszkos helyekre irsz, te illusztris költő...

A százados nem nyugodott. Krudy a huszár egy megjegyzésére sem reagált. Elfordult tőle és Parányi Istvánnal mulatozott. Félegy is lehetett már, a vendéglő tele volt ebéd-vendégekkel. Sztojanovits Viktor felállott, fizetett és bucsuzni kezdett. A társaság minden tagjával kezet fogott, de Krudy fölött elnézett.

— Az íróval, — mondotta gunyosan — az íróval nem fogok kezet.

Krudy nyugodtan felállott. Most már szemben állottak egymással.

— Nagyon részeg a kapitány ur? — kérdezte Krudy, még mindig nyugodtan és az ellenfele szemébe nézett.

— Nem! — volt a válasz. — Nem, sőt ellenkezőleg, nagyon józan vagyok, azért nem fogok kezet veled.

Krudy most előre lépett.

— Kapitány ur, ha nem vonja vissza, amit talán részeg fővel mondott, úgy ütöm pofon, hogy az asztal alá gurul...

Sztojanovits a kardjához kapott.

— Szeretném látni.

Ami ezután történt, valóban pillanatok műve volt. Krudy torkon ragadta a huszárcapitányt (aki köpenyben, karddal az oldalán, sikkával a fején állott vele szemben) és a szomszéd asztalhoz csapta. Sztojanovits a kardja markolatához kapott és ki akarta rántani. De Krudy megelőzte. Ő rántotta ki az éles tiszti kardot és hátraugrott. Sztojanovits is talpra állott. A barna, elegáns huszártiszt halálsápadt volt, mintha egyszerre kijózanodott volna, egyenesen ellenfelére ugrott, közben a belső zsebéből a revolverét akarta kirántani. Krudy an garde állott. Várta a kapitányt. Amikor észrevette, hogy az a revolverét keresi, villámgyorsan a fejére sujtott a karddal. Még néhány percig du'akodtak, aztán Sztojanovits

Viktor kiment a konyhába, megmosta a vérző fejét és elhajtattott.

Az egész vendéglő a Krudy pártján volt, mert a kapitány elég hangosan beszélt és mindenki láthatta, hogy ok nélkül provokálta a botrányt.

Sztojanovits Viktor előkelő bácskai családból való. Kitűnő lovas. Még aznap délután jelentkezett a térparancsnokságon és Fabinyi Béla és Grosszmann Richárd huszárcapitányokkal provokáltatta Krudy Gyulát. Az író Kánitz Gézát és Papp Zoltán országgyűlési képviselőt nevezte meg segédjeül. A megbízottak két nap óta tárgyalnak. Az ügy igen súlyos és a térparancsnokságon még ma reggel sem állapodtak meg, milyen nehéz feltételű párviadallal lehet elintézni a katonatisztnél szinte tragikus verekedést.

Válság

az aradi 'szociáldemokrata pártban.

— A lemondott pártvezetőség. — Miért maradt el az aradi tüntetés? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 14.

Emlékezetes, hogy Tisza Istvánnak október 19-én megtartott beszámoló beszéde alkalmával az aradi szociáldemokrata párt nagyszabású tüntetésre készült, amely azonban teljesen elmaradt. A szociáldemokrata párt központja restelte ezt a blamázt és elhatározta, hogy megtorolja a felsülést.

A napokban a központ két megbízottja járt Aradon, hogy megvizsgálja, mi volt az oka a tüntetés elmaradásának? Még mielőtt a központi vizsgáló-biztosok Aradra érkeztek volna, Varga Ferenc párttitkár és vele együtt az aradi pártvezetőség beadta lemondását. A központi vizsgáló-biztosok itt megállapították, hogy a tüntetés azért maradt el, mert a szakszervezeteknek azon az ülésén, melyen az október 19-iki általános sztrájkot kellett volna kimondani, csak kevesen jelentek meg és a távollévők természetesen nem tartották magukra nézve kötelezőnek az általános sztrájkra vonatkozó határozatot.

A szakszervezetek ugyanis figyelmesek lettek az Aradi Közlönyben a beszámoló előtt megjelent ama cikkekre, amelyek megfontolásra intették a dolgozó munkásokat. A vizsgáló-biztosok azt kutatták, ki világosította fel az Aradi Közlöny szerkesztőségét arról, hogy az általános sztrájk voltaképpen nem a szociáldemokrata párt nagyhangú vezetőségének, hanem a szakszervezeteknek határozatától függ. Azonkívül azt is kutatták a központ kiküldöttei, miért volt Varga Ferenc titkár a beszámoló előtt való napon Varjassy polgármesternél? A titkár erre kijelentette, hogy Varjassyval a munkásiakásokról és a Westinghouse-gyárban akkor uralkodott munkásmizériákról tárgyalt.

Vargára nézve valóságos csapás a párttitkárságról való lemondása, mert az állásért, amelyet eddig dijtalanul töltött be, december elsejétől fogva havi 200 korona munkadíjat folyósított volna a szociáldemokrata párt központi pénztára.

Varga kijelentette előttünk, hogy ő és a pártvezetőség mindaddig nem vonja vissza a lemondását, amíg a pártban uralkodó állapotok meg nem szűnnek. A pártot most ideiglenes vezetőség igazgatja.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Holnap tartóztatják le Zsilinszky Endrét?

— A Zsilinszky fiuk helyzetükről. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 14.

Budapestről jelentik: A Kuria tegnap küldötte meg a Zsilinszky-fiuk bűnyügre vonatkozó iratokat és a Kuriának ítéletét a budapesti büntetőtörvényszéknek, ahol Balogh György dr. elnök az iratokat áttette az ügyészséghez. Az ügyészségnek legelső dolga lesz, hogy a Zsilinszky fiuknak esetleges előzetes letartóztatása dolgában tegyen indítványt. Az újabb főtárgyalás csak januárban lesz. Zsilinszky Endrénének előzetes letartóztatásba való helyezése a holnapi napra várható.

Temesvárról jelentik: Az ismét vádlottá lett Zsilinszky fiuk fiatalabbika Zsilinszky Gábor — mint ismeretes — Temesvárott tartózkodik és a tüzérezredben szolgálja önkéntesi évét. Zsilinszky Endre, az idősebb testvér, tegnap öccse-látogatására Temesvárra érkezett és egy ottani hírlapíró felkereste a két fiatal embert. Nyugodtan várják sorsukat és biznak ügyükben.

— Attól nem kell félni — mondá az idősebbik testvér — hogy megszökünk, mert ezzel csak magunk felett mondanánk ítéletet. Mi nem dezavualjuk önmagunkat és nyugodtan nézünk eléje az újabb kalváriának. Eddig egyáltalában nem kaptunk semmiféle értesítést, sem én, sem öcsém. Azt sem tudjuk, hogy hol vannak most az ügy iratai; erről különben ügyvédünk értesíteni fog és ha a sors úgy rendel, azonnal rendelkezésre állhatunk a hatóságnak.

— A mi ügyünket — így folytatta — nem szabad kiragadni abból a millióból, ahol az esemény lefolyt. Azok a körülmények, az a sok keserűség, amely bennünk a tüzet élesztette, ott játszódtak le Békésen és a felettünk ítélkező esküdtek nem elfogultak voltak, de a helyzetet ismerők, tisztánlátók.

§ Felmentett késelő. Makavic János 21 éves köröscentei béreslegény ez év július 3-án munkaközben összeszóllalkozott Iluna Gábor nevű társával. Makavic abbahagyta a munkát el készült menni azzal, hogy bemegy Bökénybe a járásbíróhoz s feljeleníti Ilunát becsület-sértés miatt. Mikor Iluna ezt meghallotta, igyekezett lebeszélni Makavicot, majd két karjával lefogta s nem engedte elmenni. Makavic ezen felbőszült s kirántva bicikliját agyonszurta társát. Erős felindulásban elkövetett halált okozott súlyos testi sértés büntetésével vádolva állott ma Makavic a törvényszék előtt, mely őt a kihallgatott tanúk vallomása alapján a vád alól felmentette.

§ A predeáli gyorsvonat utazó zsebtolvaja. Budapestről jelentik: Papakosztának, a hírhedt pénzhamisítónak legügyesebb cinkostársa volt Scheiber Dezső betörő, aki különböző bűnökért mintegy husz évet töltött már börtönökben és fegyházakban. Az idén augusztusban Scheiber, kiszabadulva a fegyházból, mint utazó zsebtolvaj próbált szerencsét. Augusztus 16-án Budapesten felszállott a predeáli gyorsvonatra s abba a szakaszba ült, amelyben Hugyeec István jómódu érsekújvári marhakereskedő foglalt helyet. Szolnok előtt Hugyeec elaludt, mire Scheiber levágta Hugyeec vastag aranyláncát és kivette pénztárcáját, amelyben tizenkétezer korona volt. Hugyeec másnap Piskin találkozott a vakmerő zsebtolvajjal, aki épen újabb utazásra készült. A kereskedő lármát csapott és elfogatta Scheibert. Bűnyüget ma tárgyalta a pestvidéki büntetőtörvényszék, amely Scheibert öt évi fegyházra ítélte.

Gyilkos merénylet Fischer Eliz ellen.

— A rendőrség új nyomokon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 14.

Az aradi rendőrség ma folytatta a nyomozást Fischer Eliz meggyilkolására irányuló szövetkezés teljes felderítése céljából. A ma megszerzett adatok alapján már egész világosan áll a rendőrség előtt a komplot minden részlete és amennyire rémregénybe illőnek tetszett az első pillanatban, különösen Fischer Eliz feljelentésében, ez a különös bűnügy, annyira komolylyá és határozottá vált annak célja és indító oka. Be van bizonyítva, hogy a rendőrség fogdájában élő házmaster, urasági inas és pincér azon buzdultak fel, hogy november elsején meglátták azt a nagy összegű pénzt, amelyet a házmaster a Fischer-palota lakóitól házbér fejében beszédt. Kéne napon át valahányszor csak találkoztak, egyébről sem beszéltek, mint az elkövetendő rablógyilkosságról és egész alaposan kikészültek annak végrehajtását. — Hogy miért akarták Fischer Elizt elpusztítani és kirabolni, annak a pénzszerzésen kívül egy messzebbmenő célja is volt, tudniillik a sötét terv elgondolója Tóth Lőrinc urasági inas ezzel a pénzzel akarta a jövőjét megalapítani, ezen építette volna fel házatját és ezért a kedvesét is bevonta a szervezkedésbe. Az aradi rendőrség előtt ezt ma be is vallotta a leány, sőt elmondotta azt is, hogy ő maga buzdította a fiút a gyilkosság elkövetésére, mert ez azt szuggerálta neki, hogy a Fischer Eliz pénzén megvásárolhatják a maguk boldogságát. Ma derült ki az is, hogy milyen körülménynek köszönheti Fischer Eliz a meggyilkolását. Megirtuk, hogy a milliomos nő Grosán Tivadar pallértól értesült az ellene készülő komplotról, ez kereste fel és mondotta el, hogy egy Tóth Lőrinc nevű urasági inas szövetkezve két emberrel életére és vagyonára tör. Ma Tóth kedvese viszont elmondotta a rendőrségen, hogy Grosán valószínűleg beszúrt tette ezt, mert ő visszautasította az udvarlását.

A rendőrség ma be is fejezte a bűnügyben a nyomozást és holnap kísérteti át Fischer Eliz meggyilkolására szövetkezett Tóth Lőrincet, Sági Istvánt és Nikodin Györgyöt az aradi kir. ügyészséghez.

A házmasterné vall az ura ellen.

Ma reggel Szepekovszky Teofil rendőrhadnagy újból kihallgatta Sági Istvánt, aki már tegnap is a rendőrség előtt állott s csak azért nem tartóztatták le, mert két kis gyermekétől nem akarták elvonni a gondviselő anyát. Az asszony annyiban módosította tegnapi vallomását, hogy ma különösen azt akarta plauzibilissé tenni, hogy noha tudott a készülő gyilkossági tervekről, ő azt mindenáron megakadályozni akarta, de nem rajta mulott, továbbá azt is hangoztatta, hogy a gyilkossági kísérletben neki semmi szerepe nem volt, sőt csak annak megtörténte után mondták el neki, hogy Fischer Elizet végezni akartak.

Ságiné mai vallomása a következő:

— Három héttel ezelőtt Tóth Lőrincnek és 3 helynéküli cselédeának lakást és elátást adtam. Elsején mikor férjem beszédt a házbért, Tóth és férjem, az előbbi kedvesének jelenlétében arról beszéltek, hogy Fischer Elizt el kellene tenni láb alól és a sok pénzt elvenni és azon osztozkodni kellene. Tóth vállalkozott, hogy egy kórház szolgától mérget szerez. Tóth elment mérget szerezni, de nem sikerült neki, ezért a kedvese korholta a hőkódése miatt.

Én halván a tervről Tóthot és férjemet leakartam beszélni, de ez nem sikerült, sőt engem is ráakartak bírni, hogy a mérget én adjam be Fischernek vízben vagy ételben. Kijelentettem, hogy ha akarnám sem tehetném, mert nem tudok hozzáférni.

A dolog néhány napig szünetelt. Csütörtökön megjelent nálunk Tóth Ferenc Nikodém Györggyel és elmondotta, hogy Nikodém erős ember és ő vállalkozik Fischer Eliz megfojtására, mit úgy hajtanának végre, hogy egy éjjel Fischeret kicsalják a sötét udvarra, Nikodém rátámad az öreg nőre, megfojtja, behatolnak a lakásba és a pénzt elrabolják.

Látva, hogy a dologból nagy szerencsétlenség származhatik reánk, lebeszéltem a férfiakat a terv végrehajtásáról, kijelentettem, hogy ha valamit észreveszek kiabálni fogok és őket leleplezem. Aznap a fenyegetésem következtében nem történt semmi. De ekkor meg azt a tervet vették fel, hogy a fürdőkében fojtják meg az öregasszonyt. Engem kikérdezték, hogy mikor fürdik és milyen módon jutok be hozzá a fürdőtérhez és hová teszem a kulcsot távozáskor. Megmondtam, hogy az ablakba.

Leteszélni igyekeztek, hogy a tervüket ne áruljam el és én beleegyeztem, hogy nem görditek akadályt az utjukba és őket el nem árulom.

Hogy pénteken éjjel férjem Tóth és Nikodin tervük végrehajtását megkísérelték, csak akkor tudtam meg utólag, mikor Fischer Eliz és a két leány éjjel a lakásunkba jöttek. Nem tudom, hogy ki zörgetett be Fischer Eliz lakására.

Tóth Lőrinc szeretője.

Mint hogy a házmasterné vallomásából a rendőrség megtudta, hogy Tóth Lőrinc kedvese is résztvevő a gyilkossági terv megbeszélésében, előállította a leányt és jegyzőkönyvet vettek fel vele. Kötyn Juliska a neve s néhány nap óta özvegy Masanszker Alfrédné, a Városi kávéház tulajdonosnőjének szolgálatában áll. Teljes beismerésben van, elmondott mindent őszintén, minthogy azonban lakása és keresete van, a rendőrség nem tartóztatta le. Vallomása a következő: Tóth Lőrinc öt hónap óta kedvesem, Grosán Tivadar is járt utánam, de udvarlását elutasítottam.

Elsején én és Tóth Lőrinc, mert mindketten hely nélkül voltunk, Sági Istvánhoz mentünk kvártélyba. Itt hallottam, mikor Sági arról beszélt, hogy Fischer Eliz házbér-nyegyedkor sok pénzt tart a lakásán és hogy jó lenne az öreg asszonyt megölni, a pénzt megszerzeni oly módon, hogy az öreg nőt vagy lelkik a léposórról, hogy úgy lássák mintha leestett volna, vagy altatót, például morfiumot beadnak neki s azután megfojtják. Tóth is helyeselte ezt a tervet és vállalkozott is rá, hogy ő szerez mérget és pedig egy kórházi szolga útján, de ennek a nevét nem mondotta meg.

Tóth és Sági azt is mondták, hogy az elrablandó pénztől, mindnyájunknak juttatnak. Az ajánlatot elfogadtam, de egyébként engem a terv végrehajtásánál való segédkezésre fel nem szólítottak. Ságiné ellenben be volt avatva a tervbe, neki kellett volna a mérget beadnia.

Tóth néhány nap mulva azzal állott elő, hogy mérget nem tud szerezni. Tóthot gyávának mondtam, hőkódik, hogy megszerzi a Fischer Eliz pénzt, de mérget nem tud szerezni. Így akartam Tóthra hatni, hogy ne csüggedjen.

November 6 ig laktam Ságinéknál, ekkor helybe állottam. Néhány nap mulva meglátogattam őket és az asszony elmondotta, hogy a férje, Tóth és Nikodin egy éjjel kiakarták

osolni Fischer Elizt a lakásából azzal az ürügygel, hogy a házmaster lopja a fát, de a tervüket végrehajtani még sem tudták.

Az egész nagyszabású komplotnak a ki-eszelője, mozgató lelke, Tóth Lőrinc, az urasági inas volt. Többször említettük, hogy ő vállalkozott a mérge beszerzésére. Komoly lépéseket tett, hogy megszerezze a gyilkoló eszközt, de nem rajta mult, hanem egy becsületes és lelkiismeretes kórházi szolga kötelességtudásán, akit Tóth hiába zaklatott többszörösen is a mérge kiszolgáltatásáért. A rendőrség ma délelőtt kihallgatta erre a körülményre Nagy Márton kórházi szolgát, aki a következőképp vallott:

— Látásból ismerem Tóth Lőrincet, aki egy hete beteglátogatás ürügye alatt megjelent a kórházban, engem megszólított és kérdést intézett hozzá, hogy az orvosok milyen altató szerrel dolgoznak a kórházban. Azt mondtam morfiummal. Tóth arra kért, adjak neki ilyen szeret én azonban elutasítottam. Később, ezelőtt 3-4 nappal, az utcán szólított meg Tóth és ismét kért tőlem morfiumot, de újból elutasítottam. Kérdeztem mire kell, azt felelte magának kell.

A rendőrség ezzel befejezte a teendőjét.

VÁROS ÉS MEGYE.

Választások a megyében. Megirtuk már, hogy Aradmegye legutóbbi közgyűlésén öt üresedésben levő bizottsági tagsági helyre írták ki a választásokat. A csermői választókerületben Mauró József, a szemlaki választókerületben Schaffer József elhunytá következtében üresedett meg a vármegyei bizottsági tagság, Tompa Ferenc tótváradai választását megsemmisítették, Virág Sándor, akit a marospetri kerületben választottak meg, elköltözött, Gyűge Kálmán pedig, akit két helyen is megválasztottak, Ujpanáton lemondott. A választásokat a törvényhatósági bizottság november 30-ára tűzte ki és választási elnökül Csermőre Schauer Gábor dr.-t, Szemlakra Olajos Józsefet, Tótváradra Muzsáy Sándort, Marospetresre Babics Jánost, Ujpanádra pedig Kummergruber Sándort rendelte ki.

A közlekedési bizottság ma délután tartott ülést Lócs Rezső gazdasági tanácsnok elnöklésével és legnagyobb részét a főúton eszközöndő változtatásokkal foglalkozott. Braun Gusztáv a Fehér Kereszt-kávéház tulajdonosa nyáron át asztalokkal elakarja foglalni a kávéház előtti gyalogjárót a főtéren. A bizottság helyezini szemlét tartott és javaslatba hozza, hogy százhusz centiméter széles terület a kávéház fala mellett átengedhető az említett célra, de a kávéház sárgaréz korlátal tartozik azt elkeríteni. — Jakobovits József arra kért engedélyt, hogy száz darab padot helyezhessen el a főtéren és egyéb sétatereken, azokon hirdetések alkalalmazhasson. A kizárólagossági jogot tíz esztendőre akarja magának biztosítani. A bizottság nem emel akadályt a terv ellen, ha a kérelmező a hirdetést bíráló Czeiler és Glück céggel történt megegyezést bemutatja és kötelezi magát, hogy a padok számát fokozatosan 200-ra emeli. — Jakab Jenő három újságárusító házikó elhelyezésére kért engedélyt a főtéren. Bemutatta a bódék tervrajzait is és ezek szerint villanyos órával nyilvános telefon- és tűzjelző állomásokkal lennének felszerelve. A bizottság megadta az engedélyt 15 éves kizárólagossági joggal. A bódék helyét a rendőrség jelöli ki és azokban csak újságokat, folyóiratokat és képes levelező-lapokat szabad árusítani. A vállalkozónak igazolnia kell, hogy a postaigazgatóságtól kapott nyilvános telefon-állomás létesítésére jogot.

Olasz flotta az aegai-tengeren.

— Az olasz-török háború. —

Távirati tudósítás.

Olaszország a tripoliszi súlyos vereségért, amelyek még ma is egyre érik a Tripolis falai közé beszorított olasz sereget, tenzéri haderejének tulnyomó fölényével akar bosszút állni ellenfelén és ismét megkísérli azt, amitől a háború elején a hatalmak vétője visszatiltotta: hogy a háborút európai Törökországba is áttérleje. Ezuttal az aegai-tenger szigeteit akarja az olasz hajóraj sorra hatalmába keríteni és ezzel a Dardanellákhoz vezető utat legalább is elzárni.

Az olaszok akciójának kétségtelenül az a célja, hogy a török kormányt reakciónyzerítsék a valójában épséggel nem annektált Tripolisz annexiójának elismerésére. Már néhány napja mutatkoznak az aegai tengeren olasz hadihajók és ma még nem lehet tudni, hogy a cirkáláson kívül tettek-e más hadi mozdulatokat a török vizekre vezényelt hajók, vagy a nagyhatalmaknak sikerült a harci lázba belekerült Itáliát ismét józanságra bírni.

A Balkán békéjét Olaszország támadó fellépése az archipelaguson feltétlenül felborítaná, mert ez a béke máris gyenge lábbon áll. Az újabb eseményekről ezek a táviratok adnak hírt:

Konstantinápoly, november 14. A smirnai váli sürgönye alapján elterjedt az a hír, hogy Nikária sziget mellett mintegy harminc olasz hadihajó jelent meg. Ezt a hírt ma erőlyesen megcáfolták: mai napig egyetlenegy olasz hadihajót nem láttak az Achipelaguson.

Az utolsó szállítmánnyal együtt összesen 3200 ember van Mytiléne, Rhodosz, Szamoosz és Chios szigetén. Mytiléne két hegytűzérő üteg, míg Szamooszon négy tábori üteg van elhelyezve.

London, november 14. Konstantinápolyból ideérkezett jelentések szerint az olasz kormány, mielőtt még a flotta török vizekre lépne, egy újabb ultimátumot intéz a törökökhöz, melyben Tripolisz annexiójának elismerését követeli.

Konstantinápoly, november 14. Tegnap reggel egy török páncélos hajó érkezett a Dardanellák elé. Ebből az egész városban az a hír terjedt el, hogy az ellenséges flotta már ostromzár alá vette a Dardanellákat és hogy a páncélos hajónak, vagy az a rendeltetése, hogy a Boszporus északi bejáratát megvédelmezzék, vagy hogy zavargást megakadályozzon.

Szaloniki, november 14. Mult éjjel három olasz hadihajó jelent meg Kassandra félszigeténél, közeledtek Athilhez, ahol a partot félfóra hosszúságú fényszórókkal világították meg és aztán tovább mentek a Kassandra fok felé, hol azonban az olasz hajókat nem látták. Az esetleges támadásra mindazonáltal ott is, mint a part többi részén, minden szükséges előkészületet megtettek.

Konstantinápoly, november 14. A legutóbbi tripoliszi jelentések szerint törökök és arabok Bumeliánál rohamot intéztek az olasz csapatok ellen. A belügyminisztérium Tripoliszból táviratot kapott, mely szerint egy olasz aeropiánt, amely földterítő repülés közben nagyon alacsonyan talált szállni, török ágyuk lelőtték. A tripoliszi váli, a benházii meteszarif és Setvan képviselő tegnap délután tanácskozást folytattak a belügyminiszterrel.

Konstantinápoly, november 14. A porta, miután meg van arról győződve, hogy a további ellentámasznak nem volna célja hajlandó bétárgyalásokba bocsátkozni. Azt hiszik a portán, hogy Olaszország még most is hajlandó lesz Tripoliszt karpótlást fizetni.

Berlin, november 14. A Vossische Zeitung értesülése szerint a bécsi külügyi hivatal az olasz kormánytól barátságos előterjesztést tett, amelyben figyelmébe ajánlotta a Balkán félsziget nyugalomának fontosságát. Az aegai tengeri cél ellen sem Ausztria és Magyarország, sem Németország nem tett kifogást.

Bukarest, november 14. Károly király vasárnap a miniszterelnököt és a párvezéreket

titkos tekezletre hívta össze, amelyen közölte velük, hogy a tavasszal okvetlenül háború tör ki a Balkánon. Romániának tehát meg kell tennie a szükséges előkészületeket. Maga az ország érdeke kívánja azonban és a királynak is az az óhaja, hogy a dolog ne legyen a kamarában nyilvános megvitatás tárgya.

Konstantinápoly, november 14. Hogy mennyire félnek az Aegai-tengeren levő szigetek lakói az olasz flottától, mutatja a következő eset: Néhány nappal ezelőtt Chios szigeten egy őrszem több fénylő pontot pillantott meg a tengeren. Abban a hiszemben, hogy az olasz flotta jön, a sziget parancsnokhoz sietett és azt jelentette neki, hogy az olaszok a szigetet bombázni akarják. A parancsnok riadót fuvatolt. Az álmából felriadt lakosság lenge öltözékben futott az utcára és mikor megtudták, hogy az olaszok közelednek, hanyatt-homlok rohantak a sziget belsejébe.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szerda: Katalin, operett. Kállay Jolán vendégfelléptével. (C. bérlet.)

Csütörtök: Karenin Anna, színmű. (A. bérlet.)

Péntek: Kis gróf, operett. (B. bérlet.)
Szombat: Milliárdos kisasszony, operett. (C. bérlet.)

Leányvásár sikere.

— A Király Színház bemutatója. —
(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Több mint egy esztendeje táncol már ez az operett-cím a publikum előtt, tehát nagy volt az érdeklődés, mely Martos Ferenc, Bródy Miksa és Jacobi Viktor operettjét várta. Bocssásuk előre, hogy minden várakozás kielégült, mert a Leányvásár pompás szövegű, szép muzsikájú színpadi mű, amely a szokottnál is fényesebb külsőségek között jelentkezett: két primadonna is fellépett benne s azonfelül betanulás és kiállítás dolgában a színház megadott neki minden jót, ami zenés darabot nagy sikerrel vihet.

Érdekes szöveg: Kaliforniában játszik az eleje, egy amerikai leányvásárt mutat le, kedves lókötdökkel folytatódik a milliomosból kaubojjá lett szép fiú története egy hajó földézetén, ahová a kauboj — most már hajófüttő — elmegy a feleségévé lett milliomosleány után. Végül a kauboj lesz milliomos, s a milliomos leány szegényedik el és egymásra borulva finneplik a szerelem csudatevő erejét.

Közben nagyon szép muzsikák szólnak bele ebbe a vidám, fordulatos és mindvégig poétikus cselekménybe. (— Bródy Miksa és Martos Ferenc bőséges invenciójának ragyogása árad az egész munkára —) jó meleg valcerek és ropogó táneritmusok (— a muzsika Jacobi Viktor pompás talentumának friss hajtása —) s egy különösen friss osürdögölő, amit Fedák Sári hottentotalánynak öltözve adott elő. Nagyszerű mókák, feszes alju kórások se hiányoztak a darabból, amely gyorsan és mulatságosan fordult a kellemesen érzékeny jelenetekig. Ezekben Petrász Sári lány és finom szépsége vitte a szót. Király Ernő a diadalmas kauboj, Rátkay és Latabár pedig a humort vitték nagy kacagásokkal előre.

A ma esti premier sikeréhez hasonló diadala a János Vitéz óta nem volt magyar darabnak. A szerzőket és a főbb szereplőket egész este ünnepelte a lelkesült publikum.

* Hercegisasszony. Kállay Jolán ma este lépett fel másodszor, nagy érdeklődés mellett. A színházat egészen megtöltő közönség meleg óvációkban részesítette a kitünő szubrettet, aki különösen pompás énekével aratott őszinte nagy

sikert. Tapsban, kihívásban bőven volt része. Új szereplő volt Neogrady Dóra, aki decens énekével szép sikert aratott. Mulatságos professzort adott Gyöző, Ladiszlav, Huszár, Bekőné és Polgár tetszett még a közönségnek. (H. G.)

* Olasz operastaggione Aradon. Az igazi olasz staggione jóformán ismeretlen az aradi közönség előtt. Járt ugyan Aradon néhány olasz operatársulat, amelyek a staggione hangzatos jslzót használták, azonban ezek csak halvány kópiáját mutatták be az igazi, vérbeli olasz operastágnak, a staggionának. Az aradi közönségnek nemsokára módjában lesz egy elsőrendű olasz staggionet megismerni. Az aradi színház volt tenoristája, Ferrari D' Andaredó elsőrendű művésztagokból olasz operatársulatot szervezett, amelyet be fog mutatni az aradi közönségnek. Ferrari elsőrangú művészi erőket gyűjtött egybe, amelyekből magas nívón álló együttest alkotott. Ezzel az együttesrel művészi korutra indul, amelyet Magyarországon kezd meg. A staggione Nagyváradon mutatkozik be, ahol négy estén át vendégszerepel Erdélyi színtársulatánál. Nagyváradról Aradra jönnek és itt négy estén keresztül játszanak. Innen Pécsre, Pozsonyba, Szegedre mennek, ahol mindenütt négy-négy előadást tartanak. Az operatársulat műsora az olasz opera-irodalom legbecesebb alkotásaiból áll. Aradon Rossini Sevillai borbélyában mutatkoznak be először, majd eljátszák Puccini Bohémek operáját, Auber rég nem adott Era Didvoláját és Verdi Rigolettóját. A staggione első előadása december negyedikén lesz, a többi opera pedig a rákövetkező napokon kerül színre. A staggione társulat hat elsőrendű művészi erőből áll. Az énekesnő Guerina Mometti, mezzosoprán énekesnő Emilia Nani. A tenorista Guglielmo Malferira, a bariton énekes Gaetano Rebonata, a basszista Olinto Lombardt, míg a bassz buffó Carlo Rossi. Ezt az együttest kiegészíti Ferrari, aki azonban nagyon kevésszer fog a színpadon megjelenni. Ferrarit a társulat adminisztratív vezetése fogja teljesen elfoglalni, azonban így is időt szakít magának, hogy Aradon egyik legjobb szerepét a Fra Diavolót eljátsza. A staggione Aradon négy előadást tart, azonban nincs kizárva, hogy a négyre tervezett előadások sorozatát néhány estével megtoldják. Aradról Szegedre utazik az operatársulat. Magyarországból egyenesen Oroszországba távoznak, ahol első állomásuk Odeszsa lesz. Ott nyolc napon át játszik a staggione.

* Zippervovszky Károlyné lesz a Kölcsey-egyesület jövő keddi felolvasásának első előadója. Sokan vannak Aradon, akik érdeklődéssel és szeretettel várják a magyarországi béke-mozgalmak ez értékes vezetőjét itthon. Jól emlékszenek, akik mint Zippervovszkyné fiatal nagymamák, a karsu gyerekleányra, aki az egykor neves Hégeriskolának legezorgalmasabb tanítványa volt. És az egykori Klein Anna a budai oldal híres kertés Zippervovszkyházban is szeretettel gondol vissza a Hégeriskolára és benne néhai jó Szöllösy Károlyra, nem egy Aradon szereplő ember kitünő volt tanárára. Noha Zippervovszkyné meg megfordul Aradon, kedden fog itt először nyilvánosan beszélni arról a közművelődési mozgalomról, melyért Budapesten és a külföldi gyűléseken valóságos szenvedélylyel száll harcra. Amiért harcol, a béke. Zippervovszkyné évek óta a békemozgalmak legkiválóbb egyéniségeivel tárgyal, azért ezek ismertetésében szinte lírai közvetlenséggel lesz érdekes keddi előadásában. Nagy vonzóereje lesz annak a délutánnak Giesswein Sándor apátkanonok előadása is, mert őt ittmár értékes előadónak ismerik.

* Tévedt lelkek. A nagyvárosok néma tragédiáiból, melyekről nem ad hírt semmiféle újdonság sem, azokból a tragédiákból, melyekben egész családok katasztrófája játszódik le, mutat be egy szenzációs hatású darabot az Uránia-színház. Három árván maradt testvér kálváriája játszódik le előttünk. A legidősebb fiú, tanulmányait abbahagyva, verejtékes munkával tartja fenn kis hugát és öccsét. A sors egy keritőnő háljóba sodorja a leányt, aki atán veleszületett könnyelmű hajlamait követve, Berlin egyik leghíresebb kokottja lesz. Miközben Lucie vigan éli a perditák könnyelmű életét, a legkisebb testvér is a bűn útjára téved és végül betörésre adja magát. Mindjárt az

első kísérlet talut üt ki. Saját nővérenek lakásába tör be, ahol felismerik és csak úgy tud szabadulni, hogy Lucie felfedezi kiletét barátja előtt, aki aztán a testvéreket kidobja az utcára. Most bekövetkezik a legrettenetesebb nyomor. Lucie tüdővész, Camille orvost hív és a sors különös jótéka, hogy az orvos a legidősebb testvér, aki becsületes munkával keresett praxiszra tett szert. Lucie halálos ágyánál találkoznak a testvérek, akik sokogva boosájtanak meg a haldokló leánynak. Ezzel egyidejűleg kerül színre a tripolisi harctéren készült mozgófénykép, mely az olasz török háborúról készült első felvétel. 175

* Gar el Hama dr. A kinematográfia legújabb nagy szenzációjának bemutatására készül az Uránia színház. Pénteken kerül előadásra a legizgalmasabb mozgófénykép dr. Gar el Hama a keleti rém. Eonél idegizgatóbb drámát még nem produkált a kinematográfia. Már most felhívjuk a közönség figyelmét erre a szenzációra. 175

* A modell — utóijára. (Társadalmi erkölcsrajz az Apollóban.) Szerdán este mutatja be utóijára az Apolló-színház azt a kinematográfiai eseményt, amely hétfőn és kedden utóijárával siker mellett került színre. Csodálkozással és elragadtatással nyilatkozott a közönség a modell-ről, melynek szereplői olyan művészi alakításokat produkálnak, melyhez foghatót csak a legelsőrangúbb fővárosi színházakban láthatunk. Kábító a játéka a modell személyesítőjének, akinek buja arcvonásai s csodaszép teste épen úgy érvényre jut a festő keleti pompával berendezett műtermében, mint később az éjjeli mulatóhelyek bűnös levegőjében. Kap az azonos a darabnak az a jelenete, amikor a kis modell a mulatóhelyre kerülve, tüzes temperamentummal járja a hastáncot. Ahogy ebben a jelenetben tetszést vált ki a nézők sorából, ép úgy szánalmat kelt tragikus halála. A mulatóhely után az utca és végül a kórház következik a számára. A szerdai műsoron szerepel még az amerikai világ bajnoki birokmerkőzés, melynél izgalmasabb kép még nem került bemutatásra egy mozgósínházban sem. 177

Elfogták a pozsonyi rablógyilkost.

— Négy csavargó az özvegyasszony trafikjában. —

Távirati tudósítás.

Pozsony, november 4.

Harmadfélnapi nyomozás után a Budapest-ről kirendelt detektívek segítségével kinyomozta a pozsonyi rendőrség özvegy Németh Józsefné trafikosnő és leánya gyilkosait, sőt egyiküket kézre is kerítette. A kutatás alapján még tegnap nyilvánvaló lett, hogy az áldozatokat nem vasárnap reggel, mint eleinte hitték, hanem már szombaton este fojtották meg. Ez abból is kiderült, hogy Némethék lakásán vasárnap reggel gyüretlenül találták az ágyakat, tehát éjszaka nem aludhattak bennük. Azonkívül a kapu kilincsén megtalálták Némethné kulcsait, amelyek a bolti helyiségeket és a kaput nyitották, amiből arra következtettek, hogy a gyilkosok még este elvégezték gonosz munkájukat, azután éjjel elhagyták a házat.

A budapesti detektívek a Ventur utcai lakók vallomásából megtudták, hogy szombaton este több gyanús alak lézengett a trafik körül. Ezek egyikéről oly pontos személyleírást kaptak, hogy ennek alapján el is fogták őt. A pályaudvaron tartóztatták le, amikor el akart utazni. Hilián János a neve, huszonegy esztendő, állás nélkül való bécsi pincér. Ma egész délelőtt vallatták a rendőrségen és Hilián végre megtört, miután eléje tárták az időközben megszerzett bizonyítékokat. Ugyanis háskutatást tartottak a pincér lakásán és ott a többi közt épen olyan álarca akadtak, aminő Némethné kamrájában az áldozatok holtteste mellett feküdt.

Hilián János megvallotta, hogy szombaton este féltíz és tíz óra között követte el a rablógyilkosságot negyedmagával. Még ka-

puzálás előtt belopódzkodtak a sötét udvarra és onnan a nyitva levő kamrába. Amikor aztán a két nő bezárta a trafik utcai aijáját és a kamrán át lakására akart távozni megrohanták és megfojtották őket. A gyilkosság után kifosztották a kézipénztárt és Némethné kulcsának segítségével észrevétlenül elhagyták a házat.

Megnevezte bűntársait is, akik ellen a pozsonyi rendőrség elfogató-parancsot adott ki. A megszökött rablók a következők: Benes József tizenkilenc éves pincér, alacsony, sovány ember, arca halvány, fekete nadrágot viselt. Stepetát Rezső husz esztendő csavargó, középtermetű, sovány, elálló hosszú füle van, szürke ruhát és kék soffőr sapkát viselt. Rapsányi Ignác tizenhét éves pozsonyi gyári munkás, jobb lábára sántit, szürke ruha, fekete felöltő és barna biciklisapka volt rajta. A szökevények kézrekerítésére megtettek minden intézkedést.

A rablógyilkosság két áldozatát: Némethné és leányát ma délután három órakor temették el.

Az öngyilkos zászlós szerelme.

— A Merán-szállodai dráma áldozata. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 14.

Ma reggel megjelent a főkapitányságon Török Dezső fővárosi kereskedő és elmondta, hogy a Merán-szállodabeli dráma egyik áldozatában nevelőnjét, Lembiczky Augustát ismerte fel. Tegnap este olvasta a megrázó esetet az újságokban és azonnal nevelőnjére gondolt, aki reggel óta nem tért vissza.

A rendőrök kimentek Törökkel a bonctani intézetbe, ahol kétségtelenné vált, hogy a magas, karcu asszony azonos Lembiczky Augustával. Négy hete, hogy Törökékhez került Eszékről, ahol özvegy édesanyja lakik. Csöndes, szolid nő volt, hamar megszerették. Két kis leányra kellett felügyelnie. Lembiczky Augusta el eljátszogatott a gyerekekkel, szép meséket mondogatott nekik, de utána mindig nagyon elszomorodott. Urnőjének elpanaszolta, hogy nem régóta él idegen kenyéren. Három év előtt férjhezment egy magasrangú szerajevói tisztviselőhöz, de családi élete nem volt boldog. Ura iszákos volt és állandóan gyanúsította, hogy megcsalja. Nem tudott vele élni. Egy éve, hogy elhagyta. Hazament Eszékre édesanyjához, özvegy Knoblochnéhoz és beadta férje ellen a válópórt. Nem akart szegény édesanyján élőködni, feljött Budapestre. Így került Törökékhez.

Tegnap reggel nyolc órakor egy magas, elegáns katonatiszt csöngetett be Török Dezső Erzsébet-körut 15. számú lakásába. A eseléddel kihívta a kisasszonyt. Lembiczkykné Knobloch Augusta szóltanul odaborult a férfi mellére. A látogató Gliederer Imre, a zágrábi 78. gyalogezred zászlósa volt. A nevelőnő izgatottan mondta Töröknek:

— A nővérem fia érkezett meg Eszékről. Csodálom, hogy nem írta meg előre, hogy jön. Meg akart lopni.

Gyorsan felöltöztette a két kis leányt és a katonatiszttal együtt elkísérte a gyerekeket az iskolába. Azóta nem jött vissza a szép nevelőnő. Gliedererrel együtt elment a Váci-köruti Merán-szállóba, ahol tizenkét órakor már viasszárgán, átlótt halántékkal, holtan feküdt az ágyon.

Török Dezsőné ezeket mondta egy újságírónak Lembiczky Augustáról:

— Nagyon intelligens, csöndes természetű nő volt Lembiczkykné. Mi is, a gyerekek is, hamar megszerettük. Megkérdeztem egyszer tőle,

mért olyan szomorú mindig. Elmondta, hogy az urától el kellett válnia, részeges, rossz ember volt. Tegnap reggel, mikor a hadnagy eljött érte, az örömtől, boldogságtól alig tudott beszélni. Nagyon, nagyon sajnáljuk.

A rendőrség táviratilag értesítette a szerencsétlen asszony eszéki hozzátartozóit a szegény, szomorú Augusta haláláról. A vérborult szerelem két áldozatát holnap temetik.

A különö milliomos asszony.

— Fischer Eliz életéből. —

*

Az Aradi Közlöny ma beszámolt arról a gyilkos szövetségről, amely Fischer Eliz aradi milliomos, elvált hölgy elpusztítására irányult. Fischer Eliz, a szerencsésen megmenekült különö asszony egyike a legérdekesebb személyeknek. Aradon nincs ember, aki ne ismerné összes ügyeit, amelyek különben elég bonyolultak, de amelyekkel a nyilvánosság minduntalan foglalkozni kénytelen.

Mint ismeretes, Fischer Eliz birtokában van az Andrassy-tér egyik legszebb bérpalotája, de ennek a márvánnyal diszitett épületnek egyszerűen legkisebb lakásában él teljes elvonultság között. Az emberekkel szemben annyira bizalmatlan, hogy aki idegen csak hozzá fordul, arról nyomban azt hiszi: meg akarja őt lopni és gyorsan elzárkózik előle. Pöreiből köteteket tudnánk írni. Legnevezetesebb az a pöre, amelyet a leányarváza ügyében folytat már évek óta. Az Andrassy-téri palotát voltaképpen zsidó árvalányok számára építette. Nagylelkűségi rohamában ugyanis az agg urinó néhány éve elhatározta, hogy a főlépitendő nagyértékű palotát átadja az aradi zsidó hitközségnek. Mikorra a szép, kétemeletes épület elkészült, Fischer Eliának szívfájdalma támadt ama gondolatra, hogy attól ime meg kell válnia. Hogy ezt megakadályozza, nagyszerű fantáziájával kiderítette, hogy a palota nem olyan szilárd anyagból készült, amilyenre Frick József építész neki ígéretet tett.

— Az épületet — jelentette ki az agg urinó — csak akkor adom át a hitközségnek, ha az építész újra átépíti az egész tetőzetet.

Mint hogy pedig az építész szerint a palota teljesen megállapodászerűen készült el, s mivel Fischer Eliz vonakodott az építés árát kifizetni, végeláthatatlan pör indult meg, amelyben már vagy tíz ügyvéd dült ki. A zsidó árvalászat közben a milliomos asszony bérpalotájának adta ki és most az árak helyett kereskedők, iparosok, hivatalnokok használják.

Mint említettük, a hatalmas bérház egyik kis földszintes lakását foglalta el Fischer Eliz.

Élete nagy részét asszal tölti el, hogy a pöreiben szaladgál és — védekezik a képzelt tolvajok ellen. Ez a dusgardag asszony, akinek minden aradi nagyobb pénzintézetben sok ezer korona betétje van, a tüzelő fáját és a szénét a lakásban lévő márványos szekrényben tartja, nehogy a kamarában „megdézsmálják a tolvajok”. Az ügyvédekkel haragban van s ezért maga jár pöreinek tárgyalására. Tegnapelőtt is fönt járt a járásbírósnál. Reggel kilencre idézték, de még tizenkét órakor se került rá a sor. Haragosan állított be Frick járásbíróhoz:

— Kérem mégse járja, hogy ilyen sokáig megváratták az embert, — mondta a fővény milliomos asszony.

Nagy Sándor dr. volt képviselő figyelmeztette Fischer Elizt:

— Nagyságos asszony mért nem fogad ügyvédet? Akkor nem kellene itt ácsorognia.

Haragosan felelte az urnó:

— Hogyne, majd az ügyvédekkel hízalom. Hiszen az ügyvéd egy tárgyalásért képes elkérni három koronát.

Most is sokan emlékeznek a arra kijelentésére, amit a többszörös milliomas, Spitzer Ignác halálakor tett. Spitzer Ignác ép olyan fősvényen élt, ép úgy megvonta az ételt magától is, mint Fischer Eliz. Amikor három éve meghalt és Fischer Eliznek hírül vitték a halálát, az nevetve mondta:

— Spitzer Náci meghalt? Hát élet volt az övé? A kutyá is különben élt nálánál.

Most, hogy az élete ellen törtek, a rendőrségen azt tanácsolták neki: vegyen a lakásába valakit, aki felügyeljen.

— Nem tudnék aludni, — mondta — ha tudnám, hogy valaki a lakásomban van.

Azután vidáman mondta:

— Hallom, hogy ezek a gazemberek a pénzem miatt akartak megölni. Azt hiszik, hogy én otthon tartogatom a pénzemet. Nagyon nevettem volna, ha megölnék és a lakásomban egy krajcárt se találtak volna.

HIREK.

Öngyilkos aradi ápolónő.

— A buskomor fiatal leány. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 14.

Ma reggel öt és hat óra között az arad-megyei kórház pavillonjának tetejéről az udvar kövezetére vetette magát Stirb Juliána, 21 éves ápolónő. Összetört tagokkal, súlyos belső sérülésekkel szedték fel és szállították egyik kórterembe, azonban segíteni nem tudtak rajta és néhány órai kintlódás után délelőtt 10 órakor az életunt leány kiszenvedett. Mire a kórház értesítése folytán Bittner Róbert ügyeletes rendőrfogalmazó a kórházba érkezett, már nem tudta kihallgatni az öngyilkost és így csak a környezetében lévőkől tudhatta meg, hogy a fiatal ápolónőnek buskomorság, életunt-ság sugalta azt a gondolatot, hogy ilyen rejtett módját válassza a halálnak. Az utolsó éjszakát Gréger Adolfné kórházi külön-szobájában töltötte el, aki mellé ápolónőül volt beosztva. Tegnap este annak ágyára az urinó lábánál feküdt le és a maga is súlyosan szenvedő asszony vigasztalta a szomorú leányt s meg akarta vele értetni, hogy még tartogat örömeit számára az élet, de a szavai már eredménytelenül hangzottak el. Reggel négy órakor felkeltették az ápolónőt, hogy egy másik beteghez hívják s ő szó nélkül megtette kötelességét. A folyosón találkozott öt óra tájban Filip Mariska nevű beteggel, akivel szemben meleg rokonszenvet érzett, mert mindig részvétellel hallgatta ápolónője panaszait.

— Isten áldja meg Mariska, ezek voltak az utolsó szavai s megparancsolta a betegnek, hogy ne tartózkodjék a folyosón, hanem vonuljon vissza a szobájába. Ez azonban gyanút fogott és lebe állt rosszat sejtve. Az ápolónő észrevelte s valósággal betuszkozta Filip Mariskát a kórterembe, majd gyorsan felsietett a padlásra és egyik nyíláson, amely a kéményséprők részére van fenntartva, a tetőre jutott ki és a csatorna egy részét letörve a kövezetre vetette magát.

Stirb Juliána battonyai születésű, jómódu családnak a gyermeke. Az elemi iskolák elvégzése után lelki hajlandóságát követve felvette az apócafátyolt, de csak négy évig hordta. Kilépett a roadból s miután két héten belül elvesztette atyját, anyját, elhatározta, hogy embertársai szenvedéseinek enyhítésére szenteli az életét, ápolónő lesz. Ez a hivatás sem nyújtotta azonban azt neki, amit keresett és leplezetlenül mondotta már napokkal ezelőtt többeknek, hogy öngyilkosságot fog elkövetni, mert nem találja meg a célt, amiért érdemes lenne élni. Elmondotta azt is, hogy ez alkalommal jobban

meg fogja válogatni az eszközt, amelylyel elpusztítsa magát, nem úgy, mint négy évvel ezelőtt, amikor szerencsétlen életét marólyuggal akarta befejezni.

A rendőrség az öngyilkosságról az ügyészségnek tett jelentést, a holttestet pedig kiszállította a felső temető halottas házba, ahonnan boncolás után holnap fogják temetni.

— Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára az idén a szokottnál még nagyobb terjedelemben és dusabb tartalommal jelenik meg. Az Aradi Közlöny diszes naptára karácsonyra készül el és az Aradi Közlöny minden negyedéves előfizetője, amennyiben előfizetési hátralékban nincs, — az esetben is, ha az előfizetést havonként ujítja meg — ajándékkul kapja. Az újévtől belépő előfizetők csak akkor tarthatnak igényt a naptárra, ha legalább három hónapra fizetnek elő.

— Uj titkos tanácsos. A király november 7-én kelt elhatározásával Csernoch János dr. kalocsai érseknek és gróf Almássy Dénes cs. és kir. kamarásnak, a magyar főrendiház örökös jogon való tagjának a belső titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozta.

— Kinevezés. A hivatalos lap mai száma közli: A pénzügyminiszter Murádi Attila pénzügyi kezelési gyakornokot az aradi pénzügyigazgatóságnál, a XI fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi irodatisztá a zalaegerszegi pénzügyigazgatósághoz kinevezte.

— Az alvinci petíció. Budapestről jelentik: A Kuria második választási tanácsa befejezett vizsgálat után ma folytatólag tárgyalta Mayer Ödön dr. munkapárti képviselő alvinci mandátuma ellen benyújtott petíciót, melyben a kisebbségben maradt Maniu Gyula dr. román nemzetiségi jelölt hívei Térv Ödön dr. választási elnök állítólagos visszaélései, továbbá megvesztegetés miatt kérték a választást érvénytelennek kimondani. A petícionálókat Erdélyi János dr. képviselő, a megtámadott képviselőt Gábor Illés dr., a választási elnököt Edvi-Ilés Károly dr. védi. A mai egész tárgyalás a bizonyító anyag ismertetésével telt el. A tárgyalást holnap folytatják.

— A katolikus nagygyűlés befejezése. Budapestről jelentik: Ma délelőtt folytatta s délután be is fejezte tanácskozását a katolikus nagygyűlés. A délelőtti folyamán a szakosztályok folytatták munkájukat s határozati javaslatokat a délutáni zárógyűlés elé terjesztették. A szakosztályokban elfogadott javaslatok között nevezetesebbek Ember Károly igazgató javaslata népoktatásunk rendszerének korszerű és szociális irányu átalakításáról, Aba János indítványa a munkások gazdasági és szociális szervezkedéséről és Andor György javaslata a katolikus női tanács alakításáról és családgyógyászati szervezéséről. Ma délelőtt még a Katolikus Legényegyesületek Szövetsége tartott ülést, amelyen Fischer-Kolbrie Ágost kaesai püspök, a szövetség fővédője mondott megnyitó beszédet, azután pedig újra megválasztották a szövetség eddigi tisztikarát. Délután fél öt órakor a Vigadóban volt a nagygyűlés záróülése.

— Ha a képviselő kaució nélkül politizál. Brassóból jelentik: Serbán Miklós országgyűlési képviselő román nyelven megjelenő lapjában állandóan politizált, dacára annak, hogy a törvény által megkövetelt kauciót nem tette le. Ezért az ügyészség ma vád alá helyezte.

— Halálozás. Deutsch Vera, Deutsch Artur földbirtokos 3 esztendőös bájos leánykája ma hosszas szenvedés után Aradon meghalt.

— Pulitzer végrendelete. New-Yorkból táviratozzák: Pulitzer József, a World elhunyt milliomas kiadótulajdonosának végrendeletét ma bontották fel. Alapvagyónának legnagyobb részét három fiának hagyta, akik így new-yorki és saint louis-i lapjainak kiadói lesznek. A new-yorki újságíró főiskola 10,000,000 koronát kapott, öt milliót pedig egy zenét és irodalmat szolgáló intézet kapott. Ezekon kívül három stipendiumot alapítottak újságírók részére. Az alapítólevél értelmében az alapítvány kamataiból a legjobb vezércikkíróját és a két legjobb riport munkát évente 10-10,000 koronával jutalmazták.

— Katolikus pap — zsidó temetésen. A felekezeti gyűlés és türelmetlenség napjaiban igazán szép példáját mutatta a krisztusi szeretet helyes értelmezésének Sztrika Kálmán cibakházi katolikus lelkész. Mint Tiszaföldváról jelentik, a cibakházi izraelita hitközség elnöke Preiss Simon a napokban elhunyt. Életében mindvégig legteljesebb közbecsülésben részesült, végrendeletében tizenkétezer koronát hagyott Cibakháza szegényeinek. Hétfőn volt a temetése, kivonult az egész falu népe, a szegények is, a „nevető örökösök“ és teljes részvétellel temették el a humánus kereskedőt. A legnagyobb feltűnést az keltette, hogy Sztrika Kálmán katolikus lelkész is megjelent a temetésen és bucsubeszédet mondott.

— A borossebesi orvosarc. Tudvalevő, hogy a borossebesi munkáspénztárbeli orvosok szolidaritást vállaltak az aradi orvosokkal és szintén sztrájkban álltak a pénztárral szemben. Most azt jelentik Borossebesről, hogy a pénztár megadta az orvosok követelését és így helyre állott a béke.

— Lujza hercegnő örökségi pere. Brüsszeldől jelentik: Lujza kóburgi hercegnő tudvalevőleg pert indított a belga állam ellen, amelyben követelte atyja, Lipót király 60 milliónyi hagyatéka egy harmadrészének kiadását. A brüsszeli törvényszék ma hirdette ki az egyben hozott ítéletét, melyben Lujza hercegnő igényét visszautasította. Az ítélet indokló részének felolvasása mintegy másfél órát vett igénybe.

— A kutyakorbácsos képviselő bocsánatkérése Bécsből jelentik: A Reichsrath múlt heti ülésén óriási bozrányt okozott Hummer és Malik képviselők összeverekedése. Malik kutyakorbáccsal verte véresre képviselőtársát, aki becsstelenséggel vádolta. A verkedésbe többan is beleavatkoztak és az ülés leirhatatlan botrányba fulladt. — A Reichsrath mai ülésének elején Sylvester elnök kifejezést adott a legutóbbi ülésen történt sajnálatos eseményeken érzett általános fölháborodásának és apelált a képviselőkhöz, hogy szigorú önfegyelmet gyakoroljanak. Mindnyájunknak együttesen arra kell törekednünk, ugymond, hogy ez a Ház, amelynek működését a népek messze-menő reménységgel kísérik, megtartás méltóságát és tekintélyét. Erész határozottsággal szembe kell szállnunk a kísérletekkel, amelyek ilyen elszigetelt tünetekből tőkét akarnak kovácsolni a parlamentárizmus és az általános választójog háza ellen. Az elnök gyümölcsöző, komoly munkára hívta föl végül a Ház minden tagját. — Malik szólalt föl ezután és sajnálatát fejezte ki a parlamentárizmus méltóságát mélyen sértő tettéért és kérte a házat, hogy sajnálkozását vegya tudomásul.

— Felvételi vizsgán megbukott herceg. Párisból jelentik: György szerb herceg, aki katonai kiképzése végett a francia katonai akadémián akarta tanulmányait folytatni, kénytelen volt erről a szándékáról lemondani, mert a szigorú felvételi vizsgálatot nem tudta letenni. A hercegnél ez óta nagy lelki depresszió mutatkozik.

— Koszorúmegváltás. Mairovitz Mór és Márton Máriaradnáról husz koronát küldött hozzánk Deutsch Vera sirjára szánt koszorú megváltása fejében. Az összeget rendeltetési helyre juttatják, az izr. jótékony nőegyletnek.

— Három napig temetetlenül. Ma délelőtt azt a jelentést kapta a rendőrség, hogy Engi Pál Bercsényi-utca 32-ik szám alatti ház tulajdonosa által albérletbe kiadott egyik szobában két nap óta fekszik egy női hulla anélkül, hogy kilétét ismernék. A rendőrség részéről Bittner Róbert ügyeletes fogalmazó és Hecht Adolf dr. tisztiorvos mentek ki a helyszínre. Az orvos megállapította, hogy a feltételezés előtt körülbelül 48 órával állhatott be a halál, mert már a hullamerevség nem volt tapasztalható, továbbá, hogy a halál oka szívszélhűdés. Kihallgatták azután a lakásadót, Engi Pál koreszmárst, aki elmondotta, hogy szombat délután megjelent nála a körülbelül hetven éves öregasszony és panaszkodott, hogy Budapestre ment a leányához, de az nem fogadta be ezért visszajött Aradra és lakást keres. Elsejéig kiadtam neki egy szobát, mondotta Engi, hat korona bérért s az asszony eltávozott, hogy elhozza a vasutról a podgyászát. Este visszatért egy szekérral és beköltözött. Azóta nem láttuk. Vasárnap nem is kerestük, azt hittük, hogy kiment a zsidóvárosra árusítani, mert azt mondta, hogy zsidóváros. Hétfőn én ágyban feküdtem, a feleségemnek a városban volt dolga s így fel sem tűnt, hogy az öregasszony nem került a szemünk elé. Tegnap beküldtem hozzá a leányomat, hogy hívja ki, mert ki akartam állíttatni vele a bejelentőlapjait. Leányom betekintett az ajtón, látta, hogy az asszony egy dunnával letakarva a földön fekszik, de nem zavarta, mert azt hitte, hogy alszik. Este ismét bement és ugyanezt tapasztalta. Minthogy még ma reggel sem jött ki a szobájából, gyanusnak találtuk a dolgot, aztán meg a nevét sem tudtuk, jelentést tettem a rendőrségnek. A rendőrség megállapította, hogy a már oszlóban lévő hulla özvegy Fálóp Jánosné. A felső temetőbe szállították. Az ügyészség elrendelte a boncolását.

— Vanhan báróné ismét férjhez megy. Párisból jelentik: Vanhan báróné, néhai Lipót király morganatikus felesége, aki nemrég elvált férjétől, egy francia arisztokrátával kötött barátságot, akinek nagy vagyona van. Hír szerint a báróné férjhez megy az arisztokratához.

— Vasuti összejövetel Szegeden. Szegedről jelentik: A szeged-rókusai állomáson az 1253. számú lokomotív, amelyet Szilágyi Sándor gépész Rószkéről vezetett Szegedre, az állomáson a Szabadka felé induló személyvonat részére előkészített gépbe ütközött, amelyhez csak a szerkocsi volt hozzákapcsolva. Az erős összejövetel folytán a két gép erősen megrongálódott és a rajtok elfoglalt vezetők és fűtők számszerint hatan, megsérültek, még pedig Szilágyi Sándor, Gani István, Makai József és Csonka Vince halálosan, a másik két ember pedig súlyosan.

— Halálra ítélt milliomas. New-Yorkból jelentik: Henry Clay milliomost tudvalevőleg, mert tavaly meggyilkolta feleségét, az esküdt-szék halálra ítélte. A legfőbb törvényszék ma foglalkozott a gyilkos milliomas ügyével s a halálos ítéletet helybenhagyta. Így Clay-t e hó 27-én ki fogják végezni.

— Sienkiewicz halála. Varsóból jelentik: Sienkiewicz Henrik lengyel költő a pavlovicai birtokán fácánvadászat közben az egyik vadász, aki egy fölrepülő fácánra lőtt, két lövéssel térdén és homlokán súlyosan megsebesítette, úgy, hogy kórházba kellett szállítani.

— Az elmebajos magántudós. Drezdából jelentik: A szász országgyűlés megnyitása alkalmával egy elmebajos ember, volt magántudós, bement a trónterembe s abban a pillanatban, amikor a király hozzá akart fogai a trónbeszéd felolvasásához, előre lépett és a királlyal szemben megállott. A szolgák kivezették az elmebajos embert és a rendőrségnek adták át.

— Szicinszky szökése. Sztaniszlauból jelentik, hogy az a fogorvos, akit azzal gyanúsítottak, hogy Potceki gróf gyilkosát, Szicinszkyt megszöktette, eltűnt a városból. Ebből is következett, hogy a szöktetésben legalább is része volt.

— Halálos közszállítás Csuták Flóra pankotai lakos ma a hegyről kocsival köveket szállított haza. Utközben a kocsit felborult a Csutákot a szertehulló kövek agyonütötték.

— Véréngzés a vasúti állomáson. Makóról jelentik: Véres merényletet követett el a csanádpalotai vasúti állomáson egy rovott multu ember a csanádpalotai állomásfőnök ellen, aki nem engedte meg, hogy felugorjon a mozgásban levő vonatra. Mitykó Endre állomásfőnök figyelmeztetése dacára Zsiga György folszállt a vonatra, mire az állomásfőnök átkarolta és leemelte a kocsit lépcsőjéről. Zsiga ezen földühödött és a zsabában lévő sörös üveggel többször fejbavágta az állomásfőnököt, ki eszméletlenül, betört koponyával elterült a földön. Harcsás Sándor raktárnok ezt látva, főnöke segítségére sietett, de Zsiga Harcsást késével többször megszurta. Halálosan sérülve vitték a makói kórházba. Most Muncsi András vasúti alkalmazott sietett a megsebesültek segítségére, de a dühöngő ember egy kezébe került doronggal leütötte. A megvadult emberhez senki sem mert közeledni és sikerült elmenekülnie.

— Kloroformos bankrablók. Bukarestből jelentik: Benzal D. M. bukaresti bankár, tegnap reggel fejnította a bankot, a szolgát otthagya porolás és seprés végett, ő maga pedig átment a szomszéd üzletbe beszélgetni. Alighogy a bankár kilépett a helyiségből, egy körülbelül 30 éves, eléggé jól öltözött férfi állított be és azt kérdezte a tisztogató szolgától, hogy a pénztárnok még nem jött-e meg? A szolga erre azt felelte, hogy nemsokára itt lesz. Az idegen férfi hirtelen revolvért rántott elő, a szolgát föbe lötte és nyomban egy kloroformos kendőt tartott az orrához, végül pedig a kezét összekötözte. A szolga önkívületi állapotban lévő, segély után sem kiálthatott. Ebben a pillanatban belépett Benzal bankár a helyiségbe. Amint az idegen férfi meglátta, rálőtt a bankár, kitérte a golyó a nyakán surolt. Benzal rárohant a vakmerő idegenre. A dulakodás közepette sikerült a merénylőnek egy borotvával, melyet magánál hordott, a gégejét átmetszeni. A sebtét kezelve még nagyobbra akarta feltépni, de eszméletlenül összeesett. A halállal vívó merénylőt, valamint a súlyosan megsebesült szolgát beszállították a kórházba. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást. A tettes személyazonosságát egyelőre nem tudták megállapítani.

— Műhímezés kiállítás és tanfolyam. A Singer Co. varrógép részvénytársaság (József főherceg ut 9.) kiállításán, mely a női ipariskolában van, — csütörtök és pénteken azon munkák lesznek kiállítva, melyek a közel 40 növendék által lettek a tanulás ideje alatt készítve. — E kiállítás lesz fenyes bizonyítéka az eredeti Singer varrógép tökéletességének, annak sok oldala használhatóságának s főleg annak, hogy rövid párnapi tanulás után mily alapos kiépítést lehet nyerni a műhímezés technikájában, miért is felhívjuk hölgyközönségünk figyelmét e becses kiállítás megtekintésére, mely teljesen díjtalan.

— Születések, halálozások és házasságok. An aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 14-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Záray Jenő polgári iskolai tanárnak Jenő nevű fia. Perweiler Lőrinc asztalosnak Béla nevű fia. Barta László máv. fűkezőnek Béla nevű fia. Meghalt: Dallos Józsefné 54 éves cseléd. — Házasság nem fordult elő.

— Medgyaszay Vilma vendéghátéki alkalmával kolléganőinek mindig dr. Biró-féle Havasi Gyopár Crém-et szokott ajándékozni. Meggyőződése szerint ez a legjobb arckrém és különösen színésznőknek nélkülözhetetlen. 5093

— Deutsch Sándor okl. táncitanító 1911. évi november hó 15-én kezdi meg második tánc-tanfolyamát az Ipartestület dísztermében, melyre beiratkozni már most lehet a táncintézetben, vagy Bercsényi M.-u. 18. sz. alatti lakásán. — Külön délutáni ifjusági diák kolon. 5287

— Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Béni-tér. 4676

— Üzleti könyvek nagy raktára Kerpel Izsónál. — E cég vesz könyvtárakat és hangjegyeket. 4871

— Perzsaszőnyeg raktáram Weitzer János-utcában, leányiskola épületében — a főpostával szemben — megnyitottam. Tisztelettel: Schwarz Zsigmond. 4867

— Francia illőrök legbiztosabb készítésére — házilag — a liköraroma 1 üveg 60 fillér Voitok és Weisznál. 4510

Mit használjunk

hajhullás és fejkpóra

ellen

3611

Mint a hajhullás és korpaképződés leg-hathatósabb ellenszere a világhírű Dr. William Patterson-féle szagtalanított és többszörösen rektifikált petroleum kivonat van elismerve. Ezen kivonat a forgalomban

Dr. William Patterson American Hair Petrol

néven szerepel. Egy üveg ára 2 korona.
Kapható Aradon

Hánu Nestor
Vöröskereszt Drogeria

Weitzer János-utca 2. sz.

Magyarországi főlerakat: Barabás és Stefanovits
droguisták, Budapest, Alagut-utca 5. szám alatt.

TARKASÁGOK.

(A főpincér számolása.) Iszik ur a vendéglőben — miután alaposan behorogott — az asztalhoz szólítja a fizető pincért.

— Fizetni! — mondja, mire a számoló pincér gyorsan ott terem.

— Mi volt kérem?

— Egy borju pörkölt, két sütemény és három üveg bor — sorolja fel Iszik ur az elfogyasztottakat.

A pincér nem sokat számol és bemondja:

— Kilenc korona hetvenhat fillér.

Iszik ur sokalván az összeget, összeráncolja a homlokát és miután megvetőleg végig nézett a pincéren, így szól hozzá szemrehányóan:

— Maga azt hiszi, ha már én duplán látok hát magának is kétszeres árt kell számítani?...
.

(Aki mindig négykereskedő.) Egyik aradi nagykereskedőhöz leánynézőbe jött egy vidéki fiatalember, akinek sikerült rövid udvarlás után a leányt meghódítani. Miután pedig a vőlegény-jelölt sem esett kifogás alá, már csak a formaszegőkön kellett tölteni. Ezek között első sorban azon, hogy a kereskedőtől megkérje a fiatalember a leány kezét.

— Szabad kérem a leánya kezét X. ur? — rebegette a boldog ifju.

Mire a mindig kereskedő, leandóbeli após így felelt:

— Hallja! Velem ne játszoa! A leányom nem eladó en detail, hát ne kérje csak a kezét, kaphatja egészben is.

TANÜGY.

(-) A tanítóképző Liszt-Ünnep. Az aradi lami tanítóképző-in.ézet e hó 18 ikán d. u. 5 rakor nagyszabásu Liszt-hangversenyt rendez Fehér Kereszt nagytermében. Az intézet ki-áló zenetanára: Zoltai Mátvás nagy odaadás al fárad azon, hogy a közönségnek élvezetet yujtson az ünnepség. A hangszeres zenét o'y sárok képviselik, amelyekben Lisztnek leg-lyálóbb tulajdonságai érvényesülnek. Igen ha-ísosak az énekszámok is. A hangverseny eme őazének fénypontja lesz Wlassák Vilma közre-űködése.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

M. I. A szabályok értelmében a cseréltetés őltégeinek negyedrézét a háziurnak kell meg-űzteni.

D E. Egyelőre mi se tudunk többet arról a mfolyamról. Mihelyt valami új fázisa lesz az űgy-ek azonnal írunk róla, hogy kielégítsük kíváncsi-űgát. A címzésben semmi hiba sem volt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— Kereskedők látogatása az aradi iparte-űpeken. Az Aradi Kereskedők Köre ez évben is kirándulásokat szervez az aradi ipartepek ta-űalmányozására, hogy ezáltal egyrészt a kereskedők szakismereteit fejlessze, másrészt pedig Arad ipar-űlepeit azok hivatását és jelentőségét minél szé-űlebb körben tegye ősmertté. Az idén az első űly kirándulást az aradi Termény és Áruraktár r. t. te-űpére rendezik, amely nagyszabásu modern beren-űlezésénél fogva tudvalevően Bécs város szakembe-űreinek érdeklődését is őfőkeltette. Az aruraktár ve-űtősege a legnagyobb készséggel állott rendelkez-űsére a kereskedők érdeklődésének, és a velők tartott megállapodás szerint az áruraktár megtekin-űtése november 19-én délelőt 11 órakor lesz. A Kereskedők Köre kéri azon tagjait akik e kirándu-űson részt őhajtanak venni, hogy ezt november 17-én délig a kőr titkári hivatalában (Hasszinger-űtca 5. telefon 868) jelentsék be. A legközelebbi kirándulás őelője az aradi Hungária Textilgyár megtekin-űtése lesz.

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közöny tudóstójától. —
Ujarad, november 14.

Az időjárás megváltozott. Két nap óta érez-űtetően hidegre fordult az idő. A vetések szem-űpontjából kívánatos lenne, hogy a tartósabb hideg beállta előtt bótakarót kapjanak.

A gabonaűzlet irányzata lanyha.

Elkelt a mai piacon:

2000 mm. buza	10.80—11.00
800 mm. új tengeri	7.60—7.80
— mm. rozs	9.20—9.30
— mm. árpa	8.40—50
— mm. zab	8.80—9.—
ó tengeri	9.—

Az árak őtven kilogrammonként, koronákban őrtendők.

Budapesti áru- és őrtéktőzse.

Budapest, november 14.

Kőszáru.

Amerika 1/2-el olcsó b. Kínálat mérsékelt, maltnok őrtéktőzök, 5 ezer mm 19 fillérrel olcsóbb.

az árak őtven kilogrammonként számítva.

Határidő.

	Dél	2 órai
	sárlat	sárlat
Buza 1912. áprilisi	11.86	11.87 11.85—11.66
Rozs 1912. áprilisi	10.20—10.2	10.12—10.13
Tengeri 1912. májusi	8.32 8.93	8.90 8.31
Zab 1912. áprilisi	9.62—9.63	9.59—9.60

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. november 14.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	— — — —	10.70	10.80
77	— — — —	10.80	10.85
78	— — — —	10.90	11.00
79	— — — —	11.05	11.10

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	— — — —	10.65	10.70
Rozs	— — — —	9.90	9.40
Arpa	— — — —	8.70	8.75
Zab	— — — —	8.70	8.80
Tengeri	— — — —	8.60	8.65

Hudapesti őrtéktőzse (Táv. őrtéktőzse).

— November 14. —

Magyar aranyjárdék 4 0/0	— — — —	111.—
Magyar koronajárdék 4 0/0	— — — —	90.85
Magyar koronajárdék 8 1/2 0/0	— — — —	79.—
Magy. földteherm kötvény 4 0/0	— — — —	91.50
Horvát az avon földteherm. kötvény	— — — —	92.50
Magyar nyereményosrajegy kölesőn	— — — —	226.—
Tiszasszab. és szegedi osrajegy kölesőn	— — — —	153.—
Osztrák járadék papírban	— — — —	91.50
Osztrák járadék őzűstbe	— — — —	94.75
Osztrák járadék aranyban	— — — —	115.25
Osztrák koronajárdék 4 0/0	— — — —	91.50
1880. -vi osztrák államsosrajegy	— — — —	163
Osztrák magyar bankossvény	— — — —	2.05
Magyar hitelbank-ossvény	— — — —	848.50
Osztrák hitelintézet őssvény	— — — —	65.50
Osztr.-magy.-államsvasút őssvény	— — — —	734.25
20 frankos arany (Napoleonődor)	— — — —	19.16
Német birodalmi márka	— — — —	117.72 1/2
London vista	— — — —	40.95
Páris vista	— — — —	95.62 1/2
20 márkás arany	— — — —	28.54

Kőbányai sertésplac.

Nov. 14.

November 13. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon feűli sulyban) 146—148 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilo-űgrammig terjedő sulyban) 154—156 fillér. Közép (páronként 240—280 klg.) 162—170 fillérig.

Sertésűltszám: 1911. ővi november hó 10. nap-űn volt készlet 26256 drb. — 1911. november hó 12-én felhajtott — drb. — 1911. november 12-én őszállított 437 drb. — 1911. nov. 13. napjára maradt készletben 25808 drb.

A hizott sertésűzlet irányzata: lanyha.

Felelős szerkesztő:

Bolgar Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Szerda, 1911. november hó 15-én

C) bérlet.

C) bérlet.

Kállay Jolán vendégfelleptével:

Katalin.

Bredeti operette 3 felvonásban. Irta: Dr. Bėdi Izor. Ze-űnéjét szerző: Fejér Jenő.

SZEMÉLYEK:

Katalin cárnő Wlassák V.	Ivanoff Alexis Cseh Ferenc.
Gurácsky Leo Huszár K.	Chevalier Polgar S.
Buranoff Iván Várnai Jenő.	Duplessis Kállay Jolán.
Sunderland Dell Lajos.	Anica, kedvese Nőgrády M.
Troikoff Fedor Ajtay Odőn.	Gregor Ladiszlai J.

Kezdete este 1/8 órakor.

URANIA

szereplők listája.

(Bécs űmenny-űsős I. szűz. űsz. őrtéktőzse melletti.)

Ma szerdán, 1911. november 15.

1. Nauke automobilja. Humoros. — Misi, mimi bėnk-űsis. Bőhőzat. — 3. Részletek az őlasz tőrek háborúból. Termeszet után. — 4. Tévedt lelkék. Egy berlini polgar ősalád tragédija. A Nordish-film felvėtele. 1800 méteres slăger kép.

Előadások ő. a. 5 órától kezdve este 11 óráig

Előadások: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A hölgyek kėrsőnek a nősőtőren kalap nélkül megjőznie.

As előadások tartama 3 óra.

As előadásra bėrmikőn be lehet menni.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrássy-tőri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színhás aradi őszintája.

Ma szerdán, 1911. november 15-én:

1. Szép kis születésnap ajándék. Komikus. — 2. A fűz-űlgy. Svájci tájképek. — 3. Nagy birokverseny. Látva-űnyos. Szensácűs sportkép.

4. A modell.

Társadalmi dráma. 2 felvonásban. Szűzűlcs slăgerkép. 1000 méter hosszú. — 5. Egy űr, aki mindent megfog. Kacagtató.

Az előadások kezdete délután 1/8 órától folytatódósan 11-ig tartanak.

Előadások: Páholy tőleenként 1 kor. Zártűsűk 1 kor. ősz hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Műsört ingyen kapni a jogyműdőkől.

Saját zenekar.

NYILTÉR.*

Egyéves őnkéntesek

legűjabb előírás szerint, legűjabb és legolcsóbban felszereltőnek

Kolarits Nándor

Bélmagyarország első és legnagyobb egyenruházati őrtéktőzse

Temesvár - Belváros,

Mercy-űtca 10. szám.

Árjegyzék és költségvetésűssel szűvesen szűzűlők. Legűjabb kidolgozásért őcégem régi jó hírneve őzeszkedik. 3907

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pőclőka

egy régiőnak bizonyűlt hűszűsűz, mely má. sok őv őta legűjabb bedőrsűlősnak bizonyűlt őszűvűsűsűnő, őszűsűzűl ős meghűlőseknől.

Figyelmestűtő. Silány hamisűtványok miatt be-űvűsűrűsűk ővatosak legűjűnk ős csak olyan eredeti őűveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyű ől ős a Richter őcűgyűzűsűssel állatott dobozba van ősomagolva. Ára őűvegekben K.—80, K.1.40 ős K.2.— ős őűgyűsűlván minden őűgyűzűsűrtűrban kapható. — Főraktár: Tőrők Jőzsef őűgyűzűsűrűsűzűnő, Budapest.

Dr. Richter őűgyűzűsűrtűrba az „Arany őroszűlőnkűz”.

● Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. ●

4758

Braun M.

főrű- ős fiűgyermek-ruha őruhaza
Arad, Jozsef főherűeg-űt 3., (a Kos-űuth szoborral szemben.)

Nagy választék!!! **Olcsó árak!!!**
Kűlőn, őszűtűly mértėksűzerinti rendelėsekre.

A legelegánsabb női felöltők
csak

GYÖRGY
MENYHÉRT

ÉS TÁRSA

Női felöltők

Áruházában

TELEFON:
855.

ARAD

ANDRÁSSY-TÉR 8

à Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

Értesítjük a n. é. hölgyközönséget, hogy a legelegánsabb téli Modelljeink teljes számban raktáron vannak, melynek megtekintését kérjük.

Virág Kálmán

építőmester

elvállalja magán- és bérházak, valamint nyaralók stilszerű tervezését, művezetését, felépítését és leszámolását. Ugyancsint gazdasági épületek, silos és mindennemű beton és vasbeton munkák szakszerű elkészítését iroda és gyártelep:

3621 ARAD,

Erzsébet-körút 59. sz.

Telefon szám 65.

Nagy Sándor

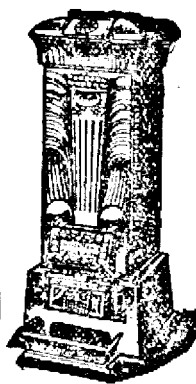
szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.
(Mátyóvíz kőfaragó telepen.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, sírrelieket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legelőcsőbb árcért. 4407

Musgrave eredeti cserépkályhák
a jelen legjobb és legelőcsőbb

FÜTŐKÁLYHÁI.

Ingyenesen árjegyzék. 6725

Chr. Grams kályhagyár Bodenbach

Gyári raktár:

BERTA TESTVÉREK-NÉL

vasárna és szerdánként

ARAD, Andrassy-tér 3. szám.

Hogy arca szép, fehér, üde és bájos legyen

Kárpáti-féle **Benzoetej-cremet** 1 korona

és **Benzoetej-szappant** 70 fillér

vegyen, mert ez a legtökéletesebb és legjobb ártalmatlan szépítőszert.

4671

Fenti szerek eredeti minőségben kizárólag az egyedüli készítőnél:

Kárpáti János gyógyszertárában kaphatók Aradon, Boros Béni-tér 15. (Dengl-ház.)

Ha fáj a feje

használjon **Kárpáti-féle pasztillát**, mely 5-10 perc alatt megszabadítja bármilyen főfájástól és migrántól.
1 üveg 12 adaggal és utasítással 1 korona.

Kitűnő gyomortisztító és kellemes ízű a **Kárpáti-féle**

epehajtó,

mely minden fájdalom nélkül gyorsan és biztosan hat.
1 üveg ára utasítással 40 fillér. Postán 12 üveg bérmentve 4 kor. 80 fill.

Új üzlet!

Tömeges pénztakarítást érhet el, ha **Czitter Dezsőnek** ujonnan megnyílt

VERSENY ÁRUHÁZÁ-BAN

Weitzer János-utca főpostával szemben szerzi be férfi és női, őszi és téli divatcikkeit u. m. csipkeszövetek, csipkék, selymek, női kosztümkelmék, francia flanel, barchet, férfiszövetek, ugyancsint női és férfi felöltő szövetek, melyek legjutányosabb gyári árakon vásárolhatók. **Mindenemű maradékok feltűnő olcsó árban lesznek árasztva.**

Kérem mindezekről vételkényszer nélkül mielőbb meggyőződni!

Szíves pártfogást kér:

CZITTER DEZSŐ

verseny áruhaza.

Új üzlet!

Új üzlet!

5322

23655/1911. kh. sz.

Hirdetmény

A magyar királyi földművelésügyi minisztérium 100541/III-2 számú rendelete értelmében közhírré teszem, hogy az 1907. évi július hó 27-én 45951. számú rendelettel forgalomba hozatalra engedélyezett „Vitális” féle sertés táppornak további forgalomba hozatalára nézve a fent idézett rendelet hatályon kívül helyeztetett. Figyelmeztetem ennél fogva az érdekelteket, hogy ha jelen rendelet kihirdetésétől számított négy heti határidőn túl a szóban forgó tápport más tulajdonát képező állatra alkalmaznák vagy alkalmaztatnák, azt árusítanak, raktáron tartanak vagy használatra ajánlanák: úgy ellenük az 1902. évi 15621 számú rendeletben előirt eljárás fog alkalmaztatni.

Arad, 1911. évi október hó 31-én.

Sariot,
főkapitány.

Barthl János

épület és műlakatos

Arad, Rákóczi-utca 9.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, u. m.:

épület-vasalásokat, vaskerítéseket, sirrácsokat, takaréktűzhelyeket és minden javításokat pontosan és jutányos áron.

Költségvetéseket úgy helyben, mint vidéken díjmentesen készít.

Jó házból való flu tanulóul felvétetik.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

5305

Barthl János.

Cigaretta-hüvely

5544

elsőrendű gyártmány, 1000 drabot K 1.50—2 koronáig szállít

Ch. J. Ginsberg & Sohn

cigaretta-hüvely gyára

Buczacz 12. (Oestr.)

Alkalmi vételek

és eladások

Ékszer-tárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárakára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Wellner János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és brüllás tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átöröklésnek

TELEFON 438.

TELEFON 438.

25718—911

Hirdetmény.

Az 1911. évi október hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeírási jegyzék 4 drb. ivét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1911. évi november hó 15-től számítandó 8 napra a városi fogyasztási adó felügyelőségénél közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek névszerint, Czinczár Lajos, Burger János, Soldán János, kik italmérési engedélyt kaptak, nem csak megtekinthetik, hanem azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adó felügyelőségénél észrevételeket.

Arad 1911. évi november 10.

A gazdasági szék.

Husserl Manó

Arad, Szt.-Pál-utca 11. sz.

Telefon 348. szám.

Csatornázás és vízvezeték szerelő bádogos. Készítmő-dern butor veretot. Fém-ozsiofás, galvanizálás. (Nikkelezés, vörös és sárga rezezés, horgonyozás, ónozás, aranyozás, ezüstözés.) 3341

Galvanoplasztikai munkák

Ügyes képviselő,

ki már mint üzletszerző eredményesen működött, világcég versenynélküli gyártmányainak egyedüli árusítására magas jutalék mellett megkerestetik. Szakismeret és tőke nem szükséges. Németül tudók szíveskedjenek hétfőn, folyó hó 20-án Aradon, Fehér Kereszt szállóban délelőtt 9—12 óra között Kopf urnál bemutatkozni. 6705

Huzás már holnap.

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték.

Az 1911. november 16. és 17-én kezdődő XXIX. sorsjáték

I. osztályának

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

$\frac{1}{1}$ sorsjegy 12.— korona		$\frac{1}{4}$ sorsjegy 3.— korona
$\frac{1}{2}$ " 6.— "		$\frac{1}{8}$ " 150 "

Sorsjegyek dus számválasztékban kaphatók, többek közt a következő számok

99351	99358	99364	99375	11956	11975	36051
$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$
	36060	36051	55801	55810	55824	
	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	

Az 1903. július 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36051. szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36053. szám ötezer koronát és az 1906. évi február hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott 99354. szám tízezer koronát nyert. Ezekon kívül számos 2000, 1000 és 500 kor. nyereseményeket fizettem ki.

WALLFISCH ÁRMIN

bank- és váltóüzlete Aradon. 5244

Alapított 1875. évben. Helybeli és megyei telefonszám 129. Vidéki megrendelések pontosan eszközöztetnek.

Huzás már holnap.

Üzletemet
felosztatom

Az áru készletem

mélyen leszállított árban kiárusítom. Hatóságilag engedélyezett kiárusításom már megkezdődött.

Tiszta selymek és foulard

most 98 krajcár.

Costüm kelmék
Ruha-szövetek

minden színben és feketék.

Vásznak, sifonok

Női és leányconfectio

Szőnyegek, függönyök,
ágyterítők,
Szőrme-árak óriási választékban.

Meglepő 5033

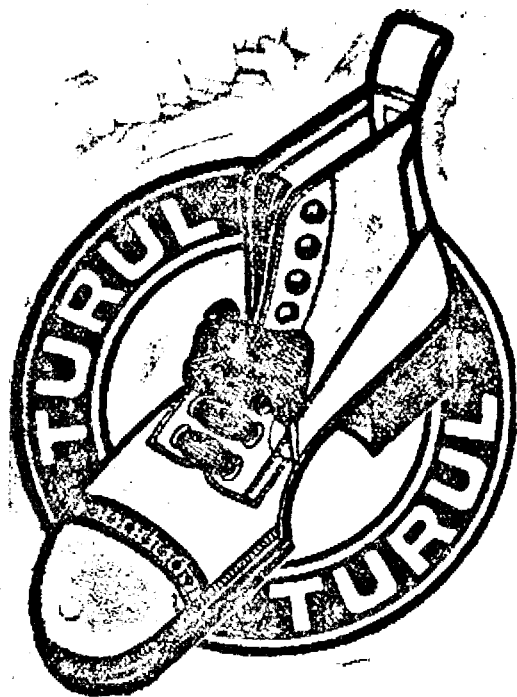
olcsó árban kaphatók,
amíg a készlet tart

Finom tenis flanellek
széles áru 25 krajcár.
Hölgy flanellek minden
szinben 35 krajcár.

Hoffmann
Sándor

Arad, Színház-épület.

Kérem kirakataimat
megtekinteni!

„TURUL“-CIPŐ

elegáns,
tartós,
jutányos.

Turul Cipőgyár részv. társ. Temesvár.

Főraktár: Arad, Andrassy-tér 13. Minorita-palota.

Üzletvezető: WEINBERGER EDE.

2932

1200 munkás és alkalmazott Árjegyzék ingyen és bérmentve. 130 fiók a bel- és külföldön.

Burgonya

fehér, pehely, erdélyi elsőrangú
7 korona métermázsánként

házhöz szállítva. 5467

Rendelés levelezőlapon, vagy telefonon (106. sz.)

May János utóda

Andrassy-tér 9. szám.

142 21/1911.

Hirdetmény

Az 1909. évi V. t. c. 6. §-a értelmében 1910 január 1-től kezdőleg Arad város területén lévő földek és telkek művelési ágában előállott állandó jellegű változás a városi adóhivatalnál bejelentendő.

Ezen bejelentést azon egyén tartozik teljesíteni, aki mint tulajdonos, vagy hasznélvező a tényleges birtokosnak tekintendő s a fennálló szabályok értelmében a földadó fizetésre kötelezve van. Ez a kötelezettség a nem önjogu, valamint jogi személyeknél a törvényes képviselőt terheli.

Ezen alapon figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy minden ilyenmü változást a földadó kataszteri munkálatokban való érvényesítés végett fenti időben jelentésük be, mert mulasztásuk az 1885. évi XXII t. c. 7. §-a alapján az 1883. évi XII v. t. c. 101. §-ában meg szabott büntetést vonja maga után.

Arad, 1911. október hó 30-án.

A városi adóhivatal

Tyukszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használatával, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt 70 fillér.

Szab és kézizzadáás

azonnal és teljesen elmúlik ha az izzadó részeket „Peppel”-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. -- Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN”-Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona.

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER”-6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Arpád

gyógyüzletében ARAD, Andrassy-tér 23. sz. a meggyőződéssel szembes

Költözők figyelmébe!

Világos világítási berendezésekkel
ceillárokkal

együtt kedvező ártól feltételek mellett szerel és szállít

KOCH DÁNIEL

Rendelésre és telefonberendezéssel vállalkozó
Arad, Daák Ferencz-u. 42.

Használt

Ólom

megvételre kerestetik

Elegáns, sikkes

férfi ruhákat

ugyszintén urad ilnakhoz szükséges libériákat olcsó árak mellett készít

Wertheim Jenő,

Englis House uri szabóság

Arad, Boros Beni-tér 6.

A VILÁG LEGJOBB

TEA!

Az angol király szállítói

Különlegesség:

„Kingdom Blend”

Az angol király five o'clock tea-ja.

A walesi hercegszállítói

Az „U. K.” teák módfelett kiadósak és zamatosak.

Főraktár: Éles Ármin, „Atlantika” kávé- és tea-behozatal, Nagy Farkas és kapható jobb fűszer- és csemegekereskedésekben.

5407

Ezen rovatban minden szó egy-szeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tér 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útjánon küldendők — a szelvényen a szöveg elfér — vagy levelezőlapokon. Tudakozásnál a hirdetés száma mindig meg kell adni. Leveleket megkeresésnek, (a jelleg leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg esztendő. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számított: Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kívánatra díjtalanul megszerkeszti. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.**

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt kértünk a kiadóhivatalba, ne tessék szedeti okiratokat mellékelni, mert érettségünk semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elismertjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

„Remény”

jeligére válasz ment okt. 18. le-
velére kívánt helyre. 5545

Női írás,

hajtjuk, legújabb, legdivatosabb
mintákban Vojtek és Weisznál.
II-3329

„Szeretlem és szeretet”.

Nem tudlak feledni, nem tudlak másként elképzelni, minthogy mindig az enyém légy s közeliedben lehessenek. Hiába az erős akarat, hiába a megtérés, nem tudok lemondani rólad. Ha nappal munkám után járok mindig magam előtt látlak, ha eszem, mindig mellettem vagy, ha alszom, rólad álmodom, ha szórakozni akarok, mindig csak rád gondolok, mindig csak Te, mindig csak Te! Ébren is, álomban is kísértés, mint a szellemek s nem tudok szabadulni a nyomasztó hatás alól! Már felednék is, mert tudom, hogy feledni kellene, de lehet a szívnek parancsolni? Kérlek, esedezem, adj tanácsot, mit tegyek, ismered természetem, tudod jól, mennyire határozott vagyok minden ténykedésben s éppen ez a baj itt is! Jól tudom, ha nem gondolok rád s ha az összeköttetést nem keresem, neked óriási nagy szolgálattal teszek, tudatában vagyok annak, hogy ennek így kell történni s csak innen van, hogy a megerősítés ennyire sikerült, érzem azonban, hogy vége, kimerülök, nem tudok tovább magamnak parancsolni, ha csak valami biztató hirt, tanácsot tőled nem kapok. Ted meg ezt kérlek mindkettőnk érdekében s azt hiszem ebből újabb erőt merithetek s talán még egy kis időre ismét elleszek látva, hogy csak álomban gondolhatok rád... Ó szép idők, ó drága napok, soha, soha vissza nem tértek s én mindig keserves könnyekkel siratlak meg benneteket, ott hol senki nem hall, senki nem lát, csak Te fogod tudni, hogy valahol van egy sajtó szív, ki mindig rád és csak rád gondol, rólad emlékezik s ez emlékeknek, e drága percek emlékeinek él s ez ad erőt az életkereszt sulyának elviselésére. Mindenható meddig tart még kálváriam? Adj hirt, ments meg, ne küldj már a sirba! „Pusztá Remény.” 5328

Vártam,

de hiába, maga mással ment. Remélem, hogy jövőben egy és ugyanazon időben csak egynek ad találmát... Londres. 5327

Szagon lesz az utca

amerre jár, ha mosdó szappanját Vojtek és Weisznál vásárolja; 6 darab 1 korona. II-3320

Kábitéan

hatott reám egyetlen tekintete. Adjon alkalmat a találkozáshoz. Esdve kéri állandó Bámulója. 5328

Valódi Francia

gummikülönlegességek legnagyobb választékban és legolcsóbban Hegedüs Gyulanál. 5451

KIADO LAKÁS.

Ne írja ki

a kapujára, ha kiadó lakása van, mert sok fölösleges zaklatást zúdít magára s a lakóra. Hirdessen az

„Aradi Közlöny”

apróhirdetéseinek „Lakás” rovatában és minden alkalommal ingyen kaphat kedve szerinti lakót.

Kiadó 5532

különbejáratu, utcai, tiszta butorozott szoba, esetleg előszobával december elsejétől. Simonyi-utca 6.

Két különbejáratu szoba

teljesen ujonnan butorozva, azonnal vagy december 1-ére kiadó. Vécsey-utca 12. 5548

Fényes parket

nyerhető Vojtek és Weisz hírneves parket-viasz használatával. II-3329

OKTATÁS.

Állandó tanfolyam:

Gépirás: az összes rendszerű gépeken. Gyorsírás: Gabelsberger-rendszer, levelező és vitairás. Könyvelés: egyszerű és kettős, amerikai. — Tágas, jól fűtött és világított új tantermeimben mérsékelt tandíj mellett minden hónapban új 3-3 hónapos kurzus veszi kezdetét. Jelentkezni bármikor lehet, mert a mulasztást különórákban, díjtalanul pótoljuk. Beiratkozni az egyes szakokra is lehet. Elsőrendű tanerők vezetése mellett, a jó eredmény elmaradhatatlan! Díjtalan, biztos állásközvetítés! — Ziffer Sándor írógépvállalata, József főherceg-ut 7. 4904

Ha nem tud aludni

ne Bromot, de Vojtek és Weisz hírneves rovarporát vegye. II-3326

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HA venni, vagy eladni akar, a legcélszerűbb, ha az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek „Vétel és eladás” rovatát használja

Saját gyártmányu elpöket

ajánlunk a n. é. Rőzönségnek. Aki egy próbavásárlást eszközöl, meg fog győződni azoknak tartósságáról. Mértékutáni rendelkezések legpontosabban teljesítettek. Aradi Cipész- Termelő Szövetkezet, Szabadság-tér 15., a „Piros csizmához.” 3451

Szalámi

jó, száraz minőségű á 3'60, disznózsír á 1'60, 5 kilós csomagban, nagyobb vételnél még olcsóbb. Garai Károly, kávémérés és kifőzési helyiségében, Karolina-utca sarkán. Egy mindenes cseléd felvétetik. 5547

Legújabb fa-disztárgyak

festésre, égetésre tarsó munkára, ékes kökirakásra összes festészeti kellékekkel, gyári árban. Schweiczi festőminták tulkészlet folytán mélyen leszállított árban, kölcsönzésre is 30 fill. feljebb. Ablakpapír 80 fillértől feljebb. Minden diszműaru, imakönyv kedvezményes árban. Krausz Paulin, színház-épület. 4814

Foxit,

jó patkányfogót, megvételre keresek. Popp Vilmos, Magyarád. 5543

Használt írógépek

kitűnő állapotban (4-es és 10-es Yost) Smith Premier (egy színű és három színű írás), 7. és 9. Remington, látható írásu Monarch, Oliver, Stearns, Adler, Barlok, Underwood, stb. egy évi jótállással, rendkívül olcsón eladók, esetleg kibérelhetők. (Vidékre is.) Nagy keltár az összes rendszerekhez. Ziffer Sándor írógép vállalata Arad, József főherceg-ut 7. 3481

Karácsonyról

visszamaradt legdivatosabb doboz levelepapírok teljesen ép dobozokban 25% engedménnyel lesznek kiárúsítva Ingusz I. és Fia könyv és papirkereskedésében Andrassy-tér 16. Maurer-féle kilométer autómobil- és kerékpár térkép ára 60 fillér. 555

Likőr aromák

mindenféle legfinomabb kávéházi likőrök előállítására Vojtek és Weisznál. II-3529

Házbér könyvek

kaphatók Pichler Sándor könyv- és papir kereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308 sz. 2551

INGATLAN.

Étadó

Révai-utca 2. sz. ház. Bővebbet ugyanott. 5489

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5183

KÜLÖNFÉLE.

200 koronát adok annak, aki nyugdíjkepes álláshoz juttat. Cím a kiadóhivatalban. 5542

Férges baromfi éiak

teljesen megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi-féregpusztító szerétől. Siker garantírozva. II-4930

Elegáns

bérrautók

túrara, napra, órára Deák Ferenc-utca 8. sz. Telefon 816. 2723

Férges baromfiak

megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi féreg porától. II-3506

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban)

Jó egészségének

fenntartásáca használjon mindenki

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkíméletesebb fájdalom-nélküli gyomortisztító házi szer. Ize édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 4'80. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszerárterében 4675

ARAD, BOROS BENI TÉR.

Részvényaláírási felhívás.

A föld- és birtokparcellázási műveletek, valamint a gazdasági, ipari és kereskedelmi vállalkozások tekintetében fennálló hitelszükségletet újabban alakult vidéki bankjaink főleg tőke- és területi korlátozottságuk miatt nem képesek kellően kielégíteni. Alulírottak ezért elhatároztuk, hogy több vidéki pénzügyi bevonásával Aradon egy új pénzügyi intézetet alapítunk, mely széleskörű pénzügyi érdekeltségű és kiterjedt működési területén fogva egyrészt a felmerült hitelszükségletet a fenti irányban sikeresen fogja szolgálhatni, másrészt az elhelyezett tőkék lukrativitását a legnagyobb mértékben biztosítja.

A létesíteni szándékolt intézet részvényeinek jegyzése céljából jelen aláírási felhívás kapcsán annak alapítási tervezetét az alábbiakban bocsájtjuk ki:

1. Az alakítandó társaság címe és cége magyarul: „Aradi Forgalmi Bank Részvénytársaság”, németül: „Arader Verkehrsbank Actien Gesellschaft”.

2. A társaság és igazgatóságának székhelye: Arad.

3. A vállalat tárgya: Bankszerű és takarékpénztári ügyletek kultiválása, nevezetesen:

a) Ingatlanok vétele és eladása; föld- és birtokparcellázási műveletek keresztülvétele, valamint ezzel összefüggő műveletek, illetve ilyenekben való részvétel.

b) Ipari és gazdasági vállalkozások finanszírozása, támogatása, kereskedők, iparosok és vállalati cégek kommanditálása, társas üzletekben és syndicátusokban való részvétel.

c) Előlegek nyújtása értékpapírokra, közraktári warrantokra, árukra és nyersterményekre.

d) Értékpapírok vétele és eladása saját számlára és bizományban, tőzsdéi megbízások effectuálása, letéteknek őrzése és kezelése.

e) Áruknak bizományi vétele és eladása.

f) Mindennemű bankszakmába vágó ügylet megkötése és közvetítése, továbbá:

g) betéteknek kamatozás végett való elfogadása takarékpénztári könyvecskékre, pénztári jegyekre, valamint csekk- és folyószámlára.

h) Váltók, intézmények és utalványok, valamint könyvkövetelések leszámitolása.

i) Jelzálogkölesönök folyósítása, azok konvertálása és cedálása.

k) Végül mindennemű takarékpénztári ügylet lebonyolítása.

4. A társaság alaptőkéje 1.000.000 azaz egymillió korona, mely 5000 (ötezer) darab névre szóló, egyenként 200 (kettőszáz) korona névértékű részvényből áll.

5. A társaság határozatlan időre alakul.

6. Az aláírások zárideje: 1911. évi november 30. napja.

7. Tulajdonság esetén az alaptőke 50%-a az igazgatóság javára fenntartatik s az alapítók részére a teljes részvény szám biztosított; a fennmaradó rész az igazgatóság által aránylagosan osztandó meg, olyképp azonban, hogy minden aláírónak a lehetőség szerint legalább egy részvény juttatandó.

8. Az alakuló közgyűlés az aláírási zárhatáridőtől számított 2 (kettő) hónapon belül összehívandó s arra az aláírók egy aradi napilapban és külön ajánlott levélben meg fognak hivatni. Ha a részvények az aláírási zárhatáridő előtt teljesen jegyezve lettek és azokra 30% befizetett, az alakuló közgyűlés az aláírási zárhatáridő előtt is összehívható és megtartható.

Az alakuló közgyűlés előtt, legkésőbb azonban 1911. december 10-ig minden jegyzett részvény után harminc (30%) százalék, valamint blyegilleték és alapítási költségben részvényenként tíz (10) korona, összesen tehát 70 korona befizetendő. A 30%-on felüli befizetések összegét és idejét a kinevezendő igazgatóság fogja megállapítani és közzétenni.

10. Az alapítók fenntartják maguknak a jogot, hogy az igazgatóság tagjait az első három évre, illetve a harmadik üzletév zárszámadásait megállapító közgyűlésig terjedő időtartamra kinevezhessék.

11. A részvényekre az aláírások és befizetések az Aradi Általános Takarékpénztár Részvénytársaság-nál Aradon, avagy a Nagymagyaralföldi Bank Részvénytársaság-nál Debrecen-ben eszközölhetők.

Kelt Aradon, 1911. november hó 5-én.

Az alapítók:

Borbás Sándor,

a Hódmezővásárhelyi Népbank v.-igazgatója.

Bordács Gyula,

a Mezőturi Népbank rt. ügy.-igazgatója.

Czira Endre,

a Nagymagyaralföldi Bank Rt. v.-igazgatója Debrecen.

Gömöri Elek,

a Magyar Közvetítőbank Rt. igazgatója Budapest

Grosz Sándor,

a Belvárosi Takarékpénztár rt. Nagyvárad v. igazgatója.

Kanovich László,

a Szatmári Központi Takarékpénztár rt. ügy.-igazgatója.

Kovács László,

a Debreceni Agrárbank Rt. igazgatója.

Nagy Béla,

a Magyar Közvetítőbank Rt. v.-igazgatója Budapest.

Németh Ernő,

a Kecskeméti Leszámitoló és Pénzváltóbank cégvezetője.

Novakovics Izidor,

a Gazdasági Takarékpénztár rt. v.-igazgatója Zombor.

Radó Elek,

az Általános Bank és Takarékpénztár rt. v.-igazgatója Kolozsvár.

Dr. Rónai Mihály,

a Lengyel-tóti Járási Tkpénztár rt. elnök-igazgatója.

Dr. Várady Ödön,

a Belvárosi Takarékpénztár rt. Nagyvárad ügyésze.

Dr. Barabás Béla,
orsz. képviselő Arad.

Báró Bohus Lajos,
birtokos Világos.

Buchwald Ödön,
birtokos Körösbánya

Dózsa Dezső,
gyártulajdonos Arad.

Éliás Simon,
malomtulajdonos Pécska.

Dr. Fekete Lajos,
birtokos Kisujszállás.

Dr. Hanthó Sándor,
ügyvéd Arad.

Kintzig Géza,
birtokos Arad.

Gróf Königsegg Fidél,
Arad.

Márties István,
szőlőbirtokos Magyarád.

Dr. Messer Károly,
ügyvéd Arad.

Montág Sándor,
birtokos Arad.

Dr. Nagy Sándor,
ügyvéd, v. orsz. képviselő Arad.

Nikolits Géza,
birtokos Arad.

Dr. Novák Aurél,
ügyvéd Pécska.

Novák Péter,
birtokos Arad.

Oláh Géza,
birtokos Debrecen.

Piek Ernő,
kereskedő Arad.

Gróf Porcia Lajos,
birtokos Arad.

Remenyik László,
waggongyári főmérnök Arad.

Szokoly Sándor,
gyógytártulajdonos Arad.

Dr. Stiefelmeyer Károly,
ügyvéd, birtokos Kula.

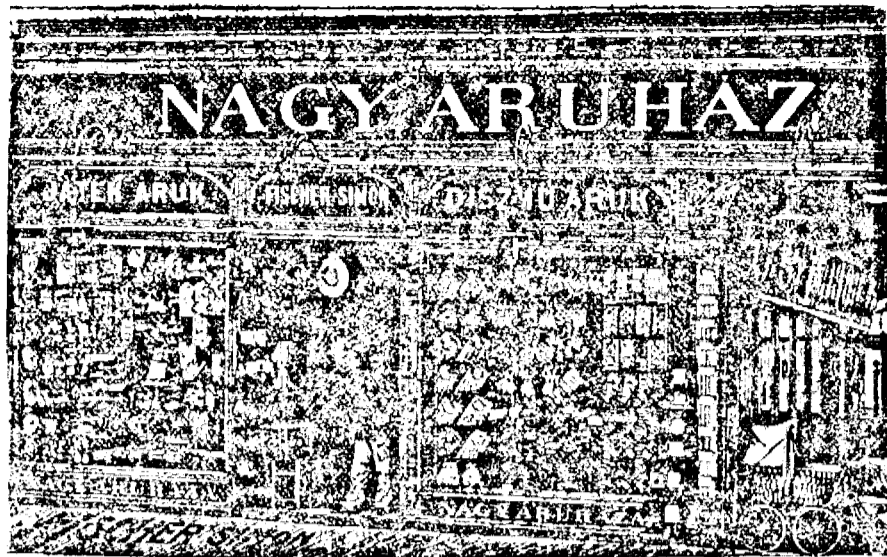
Telbisz Otmár,
birtokos M.-Bánhegyes.

Váradi Török Gábor,
birtokos Duud.

Fischer Simon

:: ARAD ::

Szabadság-tér 12.

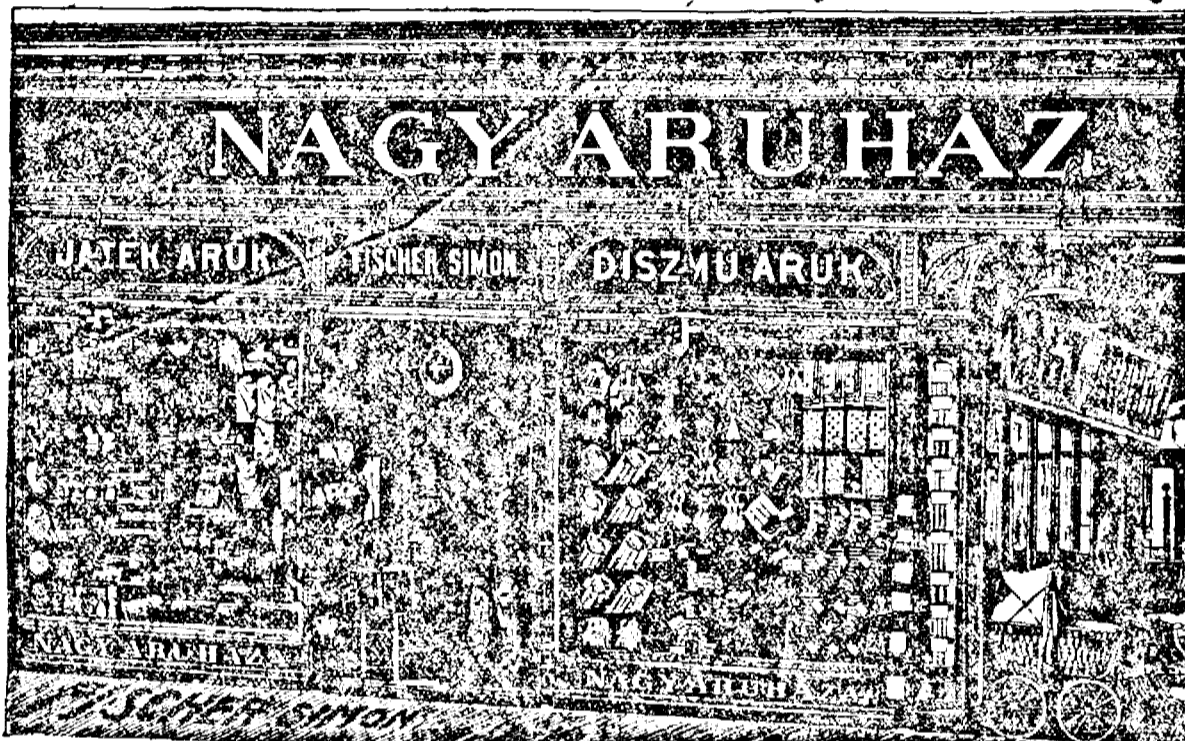

Fischer Simon

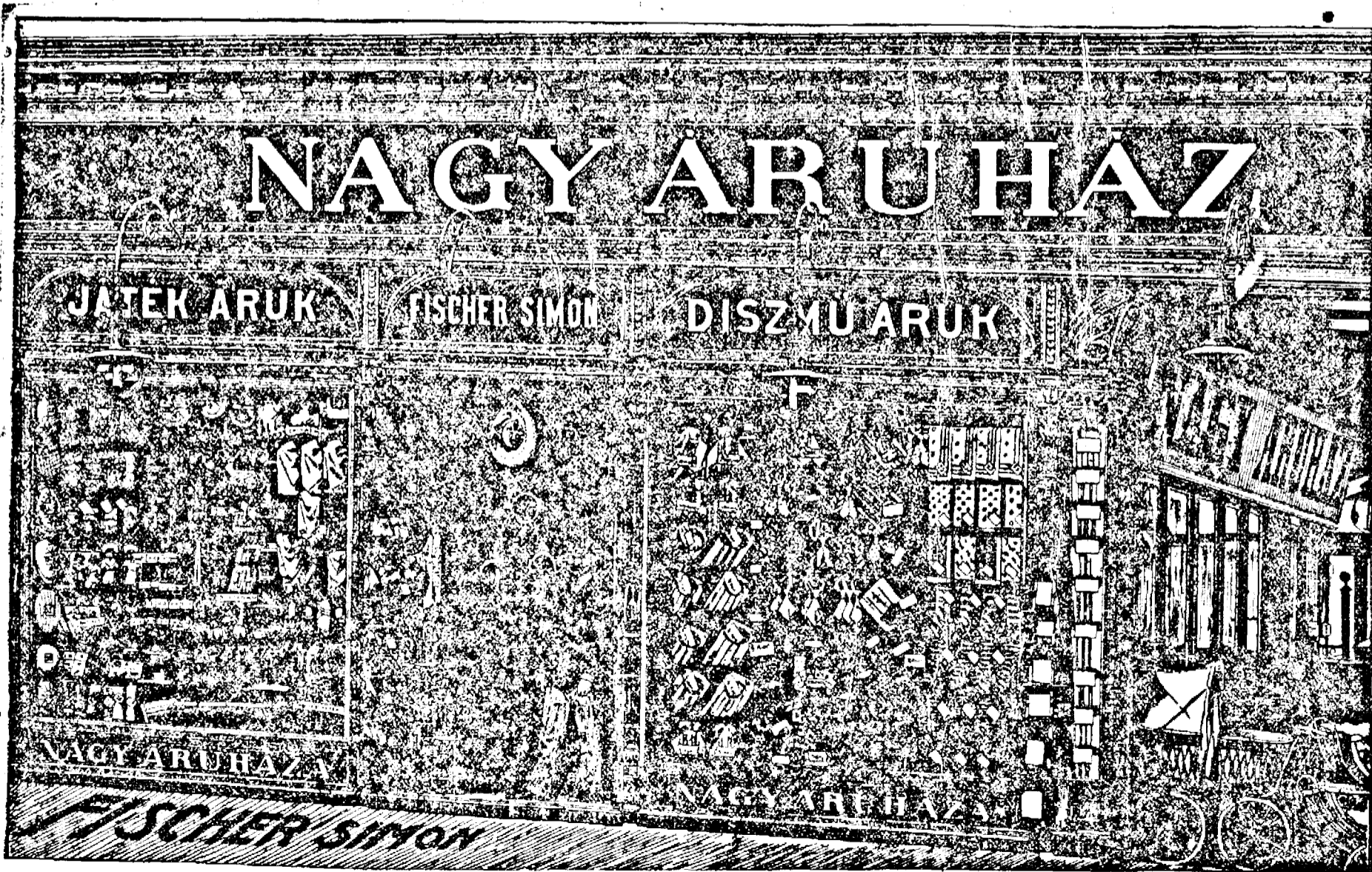
:: ARAD ::

Szabadság-tér 12.

arad-
megyei
legolcsóbb
bevásár-
lási forrás

arad-
megyei
legolcsóbb
bevásár-
lási forrás

40 fényesen berendezett utcai és kapu alatti kirakatot.